

1953

ANDRA KAMMAREN

Nr 1

10—16 januari.

Debatter m. m.

Lördagen den 10 januari.

	Sid.
Ålderspresidentens hälsningstal	3
Anförande av talmannen efter talmansvalen	9

Måndagen den 12 januari.

Talmannens anförande vid riksdagens öppnande	11
--	----

Tisdagen den 13 januari.

Interpellationer av:

Herr Gustafsson i Stockholm ang. förhållandena inom arbetarskyddsstyrelsen och yrkesinspektionen, m. m.	14
Herr Gustafsson i Skellefteå ang. en redogörelse för tillståndet inom arbetarskyddet, m. m.	15

Torsdagen den 15 januari.

Interpellationer av:

Herr Gustafsson i Borås ang. utformningen av bestämmelserna om Radiotjänsts programverksamhet såvitt angår publicering av namn i vissa fall, m. m.	22
Herr Svensson i Stenkyrka ang. tillstånd att använda myxomatos för bekämpande av vildkaninstammen på Gotland	23

Fredagen den 16 januari.

Interpellationer av:

Herr Wedén angående vissa missförhållanden i fråga om hyresreglering i kommunala hyreshus, m. m.	32
Herr Utbult angående avskaffande av investeringsavgiften	34

Samtliga avgjorda ärenden.**Lördagen den 10 januari.**

Protokoll ang. fullmactsgranskning	4
Val av talman och vice talman	9
Val av sekreterare	10

Tisdagen den 13 januari.

Val av talmanskonferens	13
» » kanslideputerade	13
» » kanslitillsättare	13
» » ekonomideputerade	13

Torsdagen den 15 januari.

Val av ledamöter i de ständiga utskotten	17
Val av statsrevisorer med suppleanter	20
Val av ledamöter i andra kammarens allmänna beredningsutskott ..	20
Kungl. Maj:ts berättelse till 1953 års riksdag om vad i rikets styrelse sig tilldragit	21

Fredagen den 16 januari.

Val av utskottssuppleanter	27
----------------------------------	----

I enlighet med § 49 regeringsformen och § 2 riksdagsordningen sammanträdde andra kammaren här i huvudstaden i den uti riksdagens hus för kammaren anordnade samlingslokalen.

Lördagen den 10 januari.

Kl. 11 fm.

§ 1.

Sammanträdet öppnades av representanten för Värmlands län herr HALLÉN såsom den ledamot, vilken bevisat de flesta riksdagarna, med följande ord:

I den ställning, som enligt RO § 33 tillkommer mig, hälsar jag eder alla, ärade riksdagskamrater, välkomna till årets första sammanträde här i kammaren.

Andra kammaren har, som vi alla vet, nu framträtt med ett i hög grad förändrat utseende. Ovanligt stor är skaran av dem som i dag för första gången tar säte och stämma i denna sal. Vi hälsar eder nya kamrater särskilt välkomna. Ni skall snart finna, att här i kammaren vårdas traditioner; vi hoppas att ni undan för undan skall växa in i dem. Dit hör det utomordentligt noggranna arbete som, det vågar jag påstå, utföres i våra utskott, som är riksdagens egentliga hjärta och nerv och där mängen gång det reella avgörandet träffas. Till dessa traditioner hör också den otvungna och kamratliga tonen i umgänget mellan dem som, även där de politiska meningarna skiljer sig åt, likväl känner sitt gemensamma ansvar, och vi hoppas att de gamla traditionerna skall följas. Men här finns också traditioner som näppeligen bör omhuldas. Dit hör exempelvis den form som våra offentliga meningsutbyten här i kammaren tagit enligt min mening åtminstone under senare år. Våra debatter får ofta något tungfotat och utdraget över sig, ibland till och med meningsutbytena mellan partiledarna. Och det finns mängen enkel man i ledet, som då helt enkelt känner sig olustigt att säga sin mening. Kan

ni nytillkomna medverka till både större koncentration i anförandena och till större livfullhet och till ett enklare och naturligare framställningssätt, tror jag att vi alla skulle vinna på det och att allmänhetens intresse för våra förhandlingar skulle öka.

Ärade kammarledamöter! Även om vi hoppas, att världen detta år skall undgå krig och ödeläggande kriser, präglas allt av osäkerhet och ovisshet och ett vikande förtroende på snart sagt livets alla områden. Man skulle kunna säga att vi är såsom människor på ett stormomflutet näs, vilka ständigt iakttar olycksbådande varsel runt omkring sig. Och dagens problem kräver för sin lösning samfälliga kraftansträngningar. Partibildningarna har ju sin naturliga rot i samhällsprocessen och hela den samhällseliga utvecklingen, och snart nog är vi alla nere i våra respektive skyttegravar. Men man kan fråga: Anmäler sig inte stundom frågor, där partistämorna tystnar och en broderlig sammanhållning för rikets bästa bryter igenom? Har vi inte fått uppleva en sådan enighet på senare år då det gällt rikets säkerhet och försvar? Vid denna riksdag, som väntar stora krav på nya förstärkningar av vår värnkraft, skall denna vilja till nationell enhet få genomgå ett eldprov, när det gäller att både effektivisera vårt försvar och på samma gång bibehålla vår sociala standard och även så långt det är möjligt höja den för de sämst lottade. Och vi önskar väl alla, att då den nyktra sakligheten skall få dominera över partinitet.

Vi förväntar en annan stor fråga: samhällets ökade hjälp till alla dem, som trätt in i sin ålders höst. Att avvåga vad

de gamla skall kunna begära som sin skäliga rätt och vilka resurser som vi därtill kan disponera, det är väl en uppgift, där partiernas poängsamlarnit bör kunna hållas borta. Ty i själ och hjärta är vi ju alla ense i vår villighet att freda de gamla från de timliga bekymren. Låt oss därför hoppas, att när den dag kommer, då den nya hjälpen åt de gamla skall beslutas av denna riksdag, landet kan få se bilden av en enig riksdag. För min del glömmer jag aldrig den vårnatt för 40 år sedan, då det första folkpensionsbeslutet fattades i en högtidsstämmning av gemensamhet och broderligt ansvar av en i det närmaste enhälligt riksdag.

Ärade kammarkamrater! Jag slutar med att uttrycka allas vår förhoppning, att detta års riksdag måtte fatta sina beslut så långt möjligt i enighet och att, där likväl meningarna icke kan förlikas, saklighet får fälla avgörandet, fosterlandet till gagn och välsignelse.

Med dessa ord ber jag att få förklara kammarens sammanträde öppnat.

§ 2.

Herr ordföranden tillkännagav, att han anmodat undertecknade att föra protokollet till dess sekreterare hunnit utses ävensom att kanslipersonal blivit till erforderligt antal av honom för tillfället antagen; och blevo på framställd proposition dessa åtgärder av kammaren godkända.

§ 3.

Upplästes följande till kammaren ankomna protokoll angående den i § 32 riksdagsordningen föreskrivna fullmaktsgranskningen:

Protokoll, hållet inför statsrådet och chefen för justitiedepartementet den 3 januari 1953.

I anledning av stadgandet i § 32 riksdagsordningen hade statsrådet och chefen för justitiedepartementet anmodat tre bland de av riksdagen valde fullmäktige i riksbanken och tre bland full-

mäktige i riksgäldskontoret att närvara vid den granskning av riksdagsmannafullmakter som skulle inför departementschefen företagas innan årets riksdag sammanträdde; och infunno sig nu av fullmäktige i riksbanken herrar M. Lemne, D. Hall och A. Andersson samt av fullmäktige i riksgäldskontoret herrar H. Kling, A. Strand och S. Lindholm.

Till justitiedepartementet hade insänts fullmakter *dels* för de vid allmänna valen under september 1952 utsedda 230 ledamöterna av riksdagens andra kammare, däribland sanatorieläkaren Paul Johannes Bergstrand, *dels* för 1 person, som — efter det Bergstrand avlidit — vid ny röstsammanräkning blivit utsedd att i dennes ställe inträda såsom ledamot av kammaren, *dels ock* — sedan Kungl. Maj:t upphävt valen beträffande Kristianstads läns och Jämtlands läns valkretsar — för de vid nya val under december 1952 i dessa valkretsar utsedda 13 ledamöterna av andra kammaren.

Den för Bergstrand utfärdade fullmakten ävensom fullmakterna för de i september 1952 valda ledamöterna för sistnämnda två valkretsar undantogs från granskning.

Vid granskning av övriga fullmakter framställdes icke någon anmärkning mot desamma.

Protokoll över granskningen jämte förteckning å de granskade fullmakterna skulle tillika med dessa överlämnas till andra kammaren.

I ämbetet:
Oskar Adelson.

Den i protokollet omförmälda förteckningen var av följande lydelse:

*Förteckning
å ledamöter av riksdagens andra kammare enligt fullmakter, granskade inför chefen för justitiedepartementet den 3 januari 1953.*

Stockholms stad.

- 1 Statsministern Tage Erlander
- 2 Professorn Bertil Ohlin
- 3 Professorn Elis Håstad

- 4 Statsrådet Torsten Nilsson
- 5 Ombudsmannen Gerda Höjer
- 6 Förbundsordföranden Disa Västberg
- 7 Direktören Gustaf Kollberg
- 8 Filosofie kandidaten Elsa Ewerlöf
- 9 Före detta statssekreteraren, redaktören Frans Severin
- 10 Socialsekreteraren Einar Rimmerfors
- 11 Redaktören Hilding Hagberg
- 12 Ombudsmannen Sture Henriksson
- 13 Aktuarien Folke Nihlfors
- 14 Förste ombudsmannen Folke Kyling
- 15 Metallarbetaren Hans Gustafsson
- 16 Möbelsnickaren Martin B. Larsson
- 17 Fru Nancy Eriksson
- 18 Stadsfullmäktigen, direktören C. W. Carlsson
- 19 Förste vice ordföranden i Sveriges köpmannaförbund, direktören Erik Nygren
- 20 Ombudsmannen Emil Malmberg
- 21 Rektorn Ruth Åger
- 22 Ombudsmannen Carl Lindberg
- 23 Redaktören Gustav Johansson
- 24 Sekreteraren, politices magistern P. Olle R. Dahlén

Stockholms län.

- 25 Lantarbetaren Eskil Eriksson i Hökhuvud
- 26 Lantbrukaren Hjalmar Åhman i Rånäs
- 27 Sekreteraren Adolf Wallentheim i Nacka
- 28 Direktören Jarl Hjalmarsen i Lidingö
- 29 Förste aktuarien Margit Vinge i Nacka
- 30 Metallarbetaren Arthur Sköldin i Sundbyberg
- 31 Metallarbetaren Sven Hedqvist i Nynäshamn
- 32 Filosofie doktorn Gunnar Helén i Nacka
- 33 Grosshandlaren E. Birke i Rönninge
- 34 Folkskollärarinnan Gunnel Olsson i Åkersberga

- 35 Kyrkoherden Samuel Norrby i Åkersberga
- 36 Kommunalarbetaren Carl-Erik Johansson i Södertälje

Uppsala län.

- 37 Ombudsmannen John Lundberg i Uppsala
- 38 Hemmansägaren Edvin Jacobsson i Igelsbo
- 39 Statssekreteraren Ragnar Edenman i Uppsala
- 40 Professorn Henrik Munktell i Uppsala
- 41 Fru Eivor Wallin i Skutskär

Södermanlands län.

- 42 Redaktören Ossian Sehlstedt i Eskilstuna
- 43 Lantarbetaren Gustaf Larsson i Julita
- 44 Disponenten Sven Wedén i Eskilstuna
- 45 Fru Ellen Svedberg i Eskilstuna
- 46 Lantbrukaren Ragnar Ekström i Björkvik
- 47 Lantbrukaren Karl Kilsmo i Vingsleör
- 48 Godsägaren Harald Andersson i Dunker

Östergötlands län.

- 49 Redaktören Karl Ward i Norrköping
- 50 Fru Elsa Johansson i Norrköping
- 51 Hemmansägaren Martin Skoglund i Doverstorp
- 52 Kontraktsposten Carl Hoppe i Motala
- 53 Metallarbetaren Fridolf Thapper i Finspång
- 54 Hemmansägaren Ivar Johansson i Mysinge
- 55 Lantbrukaren Sigvard Rimås i Medevi
- 56 Redaktören Ingemar Andersson i Linköping
- 57 Kamreraren Karin Wetterström i Linköping

- 58 Lantarbetaren Sven Persson i Appuna
- 59 Överingenjören Gustav Boija i Norrköping
- Jönköpings län.*
- 60 Möbelsnickaren Johan Erik Gereon Fast i Nässjö
- 61 Fru Helga Kristina Sjöstrand i Eksjö
- 62 Lantbrukaren Karl Abel Mauritz Andersson i Löbbo
- 63 Hemmansägaren John Wilhelm Pettersson i Sävsjö Norregård
- 64 Ryttmästaren greve Torgil Gabriel Alexander von Seth å Bratteborg
- 65 Chefredaktören Richard Yngve Hamrin i Jönköping
- 66 Förre banvakten Frans Edvin Gustafsson i Tenhult
- 67 Metallarbetaren Nils Oskar Harald Almgren i Norrahammar
- 68 Hemmansägaren Gustaf Ludvig Svensson i Vä
- Kronobergs län.*
- 69 Lantbrukaren Hjalmar Gustafson i Dädesjö
- 70 Hemmansägaren Fridolf Jansson i Alvesta
- 71 Byråchefen Fritz Persson i Växjö
- 72 Lantbrukaren Erik Magnusson i Tumhult
- 73 Civilekonomen, revisorn Erik Strandh i Växjö
- Kalmar län.*
- 74 Fru Tekla Torbrink i Kalmar
- 75 Typografen Eric W. Johansson i Västervik
- 76 Rektorn Einar Hægglom i Kåremo
- 77 Lantbrukaren Arvid Jonsson i Skedsbygd
- 78 Överläraren Sigfrid Nordkvist i Kalmar
- 79 Snickaren Einar Johansson i Kalmar
- 80 Lantbrukaren Sven Svensson i Krokstorp
- 81 Lantbrukaren Gunnar Ericsson i Näs
- Gotlands län.*
- 82 Fiskaren Bengt Arweson i Gothem
- 83 Lantbrukaren Johan Ahlsten i Hemse
- 84 Lantbrukaren Per Svensson i Stenkyrka
- Blekinge län.*
- 85 Metallarbetaren Thure Andersson i Ronneby
- 86 Lantbrukaren Per A. Johnsson i Mörrum
- 87 Rörmontören B. Eric Karlsson i Olofström
- 88 Redaktören Olaus Nyberg i Karlskrona
- 89 Barnavårdsmannen Thyra Löfqvist i Mörrum
- Kristianstads län.*
- 90 Folkskolläraren Thorvald Ekdahl i Vejbystrand
- 91 Bankofullmäktigen Filip Kristensson i Osby
- 92 Målarmästaren Gunnar Engkvist i Bjärnum
- 93 Statsrådet Sam. B. Norup i Knislinge
- 94 Lantbrukaren Jöns Nilsson i Bäste-kille
- 95 Landstingsmannen Karl Jönsson i Gärds Köpinge
- 96 Lantbrukaren Edvard Mårtensson i Smedstorp
- 97 Fru Etty Eriksson i Ängelholm
- Malmö, Hälsingborgs, Landskrona och Lunds städer.*
- 98 Bankofullmäktigen Olof Andersson i Malmö
- 99 Redaktören Karl Bergström i Hälsingborg
- 100 Riksgäldsfullmäktigen Erik Hagberg i Malmö
- 101 Köpmannen Carl Christenson i Malmö
- 102 Redaktören Gösta Netzén i Malmö
- 103 Redaktören Jean Braconier i Malmö

104	Vaktmästaren Karl J. Nilsson i Landskrona	131	Förbundsordföranden Jerker Svensson
105	Disponenten Sigfrid Löfgren i Malmö	132	Verkstadsarbetaren Ture Königson
106	Expeditionsföreståndaren Erik Adamsson i Malmö	133	Linjearbetaren Olof Andreasson
107	Seminarieläraren Johannes Blidfors i Lund		<i>Göteborgs och Bohus läns lands-
tingsområde.</i>
108	Folkskolläraren Eva Karlsson i Hälsingborg	134	Överrevisorn J. W. Mårtensson i Uddevalla
	<i>Malmöhus läns valkrets.</i>	135	Riksgäldsfullmäktigen Waldemar Svensson i Ljungskile
109	Statsrådet Per Edvin Sköld i Norra Rörum	136	Pappersbruksarbetaren Gösta Andersson i Mölndal
110	Lantarbetaren Axel Landgren i Bjäresjö	137	Före detta fiskaren Birger Utbult i Öckerö
111	Lantbrukaren Nils G. Hansson i Skegrie	138	Lantbrukaren Ernst V. Staxäng i Brodalen
112	Förste stationsskrivaren Eric Nelander i Trelleborg	139	Hemmansägaren C. O. Carlsson i Bakeröd
113	Redaktören Åke Olofsson i Höganäs	140	Småbrukaren Carl E. Johansson i Torp
114	Agronomen Eric Nilsson i Svalöv		<i>Älvsborgs län,
norra valkretsen.</i>
115	Fiskaren Hans Levin i Kämpinge	141	Boktryckaren Patrik Svensson i Alingsås
116	Lantbrukaren Stig F. Hansson i Önnarp	142	Överingenjören Bengt Sjölin i Trollhättan
	<i>Hallands län.</i>	143	Ombudsmannen Artur Lundqvist i Trollhättan
117	Ombudsmannen Tore Bengtsson i Halmstad	144	Lantbrukaren Axel Rubbestad i Vrine
118	Lantbrukaren Anders Pettersson i Dahl	145	Lantbrukaren Sven Antby i Långared
119	Läroverksadjunkten Nils Nestrup i Halmstad	146	Kammarherren James I. A. Dickson i Vikaryd
120	Kontorsföreståndaren Ingemund Bengtsson i Varberg		<i>Älvsborgs län,
södra valkretsen.</i>
121	Landstingsmannen Gust. Nilsson i Göingegården	147	Statsrådet John Ericsson i Kinna
	<i>Göteborgs stad.</i>	148	Lasarettssysslomannen Alarik Hagård i Borås
122	Legitimerade läkaren Bertil von Friesen	149	Lantbrukaren Einar Andersson i Hyssna
123	Chefredaktören Rolf Edberg	150	Pastorn Axel Gustafsson i Borås
124	Bankkamreraren Sven Gustafson	151	Redaktören Torsten Andersson i Brämhult
125	Trafikinspektoren Olof Nilsson		<i>Skaraborgs län.</i>
126	Civilingenjören Carl S:son Schmidt	152	Folkskolläraren Walter Sundström i Skövde
127	Tulltjänstemannen Knut Senander		
128	Direktören Walter Edström		
129	Kassörskan Märta Öberg		
130	Socialinspektören Brita Elmén		

- 153 Folkskolläraren Oscar Malmberg i Skövde
- 154 Lantbrukaren Johannes Onsjö i Onsjö
- 155 Lantarbetaren Nils Odhe i Vinninga
- 156 Lantmästaren Rolf Eliasson i Moholm
- 157 Köpmannen Harry Carlsson i Tibro
- 158 Fru Elisabet Johansson i Skövde
- 159 Lantbrukaren Gunnar Larsson i Luttra
- Värmlands län.*
- 160 Prosten Harald Hallén i Arvika
- 161 Stadsbibliotekarien Gustaf Nilsson i Kristinehamn
- 162 Redaktören Manne Ståhl i Karlstad
- 163 Före detta järnvägstjänstemannen Aug. Spångberg i Charlottenberg
- 164 Lantbrukaren Leif Cassel i Gunnerud
- 165 Lantbrukaren Arvid Andersson i Ryggestad
- 166 Lantbrukaren Holger Adolfsson i Bynsberg
- 167 Lantbrukaren Arthur Widén i Norum
- 168 Assistenten Viola Sandell i Karlstad
- Örebro län.*
- 169 Ombudsmannen Erik Reinhold Brandt i Aspabruk
- 170 Direktören Ernst Gösta Åqvist i Örebro
- 171 Annonschefen Karl Åke Henry Allard i Örebro
- 172 Järnsynaren Karl Göran Petterson i Degerfors
- 173 Pastorn Gustaf Ruben Swedberg i Örebro
- 174 Ombudsmannen Axel Filip Jansson i Hällefors
- 175 Ekonomidirektören Olof Helmer Nordqvist i Karlskoga
- 176 Hemmansägaren Karl Albert Andersson i Björkäng
- Västmanlands län.*
- 177 Bankofullmäktigen David Hall i Västerås
- 178 Fru Elin (Ellen) Eriksson i Hallstahammar
- 179 Borgmästaren Olov Rylander i Västerås
- 180 Folkskolläraren Hernfrid Bark i Riddarhyttan
- 181 Lantbrukaren Sven Vigelsbo i Mamre
- 182 Rådmannen Ernst Jacobsson i Sala
- 183 Fru Ingrid Andrén i Västerås
- Kopparbergs län.*
- 184 Järnbruksarbetaren Erik Östrand i Avesta
- 185 Fru Elsa Lindskog i Kvarnsveden
- 186 Redaktören Anders Olsson i Mora
- 187 Järnvägskontoristen Sven Mellqvist i Falun
- 188 Hemmansägaren Robert L. Jansson i Rävbacken
- 189 Rektorn Olof Hammar i Folkärna
- 190 Ombudsmannen Torsten Fredriksson i Grängesberg
- 191 Advokaten Birger Gezelius i Falun
- 192 Skogsarbetaren och småbrukaren Olof Persson i Tandö
- Gävleborgs län.*
- 193 Redaktören Gustav Adolv Olsson i Gävle
- 194 Lantbrukaren Per Leander P:son Orgård i Tomterna
- 195 Köpmannen Nils Göran Stenberg i Söderhamn
- 196 Järnsvarvaren Per Sigurd Lindholm i Sandviken
- 197 Lantbrukaren Per Persson i Norrby
- 198 Åkeriägaren Per Einar Asp i Landafors
- 199 Första distriktssköterskan Edith Virginia Liljedahl i Gävle
- 200 Ombudsmannen Erik Johan Severin i Gävle
- 201 Fru Gerda Maria Nilsson i Gävle

- Västernorrlands län.*
- 202 Jordbrukaren E. W. Norén i Nyadal
- 203 Före detta skogsarbetaren Lars Jonsson i Överturingen
- 204 Folkskolläraren John R. Andersson i Sundsvall
- 205 Svarvaren K. J. Andersson i Alfredshem
- 206 Statsrådet Gunnar Hedlund i Rådöms
- 207 Fabriksarbetaren Alf Andersson i Nyhamn
- 208 Brukstjänstemannen Fridolf Johansson i Lugnvik
- 209 Ombudsmannen Harald Kärrlander i Kyrkdal
- 210 Häradshövdingen Nils G. Fröding i Sundsvall

Jämtlands län.

- 211 Skogsarbetaren Sigfrid Jonsson i Ulriksfors
- 212 Hemmansägaren Helge Lindström i Lockne
- 213 Sekreteraren Nils Agerberg i Östersund
- 214 Ombudsmannen Birger Nilsson i Östersund
- 215 Disponenten Nils Jönsson i Lockne

Västerbottens län.

- 216 Folkskolläraren Gösta Skoglund i Umeå
- 217 Folkskollärarinnan Ragnhild Sandström i Teg
- 218 Trämassearbetaren Oskar Åkerström i Klemensnäs
- 219 Kommunalarbetaren Henning Gustafsson i Skellefteå
- 220 Handlanden Uddo R. Jacobson i Vilhelmina
- 221 Hemmansägaren J. Helmer Johansson i Norrfors
- 222 Hemmansägaren Carl Östlund i Klutmarksby

Norrbottnens län.

- 223 Folkskolläraren Ivar Jansson i Kalix

- 224 Fru Hildur Ericsson i Luleå
- 225 Redaktören Helmer Holmberg i Luleå
- 226 Gruvarbetaren J. O. Gavelin i Malmberget
- 227 Fru Märta Boman i Prästholm
- 228 Bokhållaren John G. Löfroth i Luleå
- 229 Sågverksarbetaren Olof W. Wiklund i Öjebyn
- 230 Landstingsmannen Harald Larsson i Hedenäset

§ 4.

Företogs upprop av kammarens ledamöter.

Vid uppropet befunnos fröken Wetterström samt herrar Gustafsson i Bogla, Bark och Lundqvist frånvarande.

Herr Gustafsson i Bogla hade i en till kammaren ingiven ansökan, som nu upplästes, hemställt om ledighet från riksdagsgöromålen innevarande dag.

§ 5.

Anställdes val av talman; och befunns efter valets utgång hava till talman blivit utsedd herr Nilsson i Kristinehamn med samtliga avgivna eller 219 röster.

§ 6.

Vid nu företaget val av förste vice talman blev därtill utsedd herr Skoglund i Doverstorp med samtliga avgivna eller 191 röster.

§ 7.

Företogs val av andre vice talman; och utsågs därvid herr Olsson i Mora med samtliga avgivna eller 184 röster.

§ 8.

Herr TALMANNEN yttrade: Herr ålderspresident, ärade kammarledamöter! För det stora förtroende kammarens ledamöter visat mig vid det nu förrättade talmansvalet ber jag att få framföra mitt varma tack. Därtill anmodad tackar jag även å vice talmännens vägnar.

Jag är medveten om talmanskapets ansvar och förpliktelser. Det skall bli min strävan att söka fylla mina uppgifter på det sätt kammaren har rätt att vänta sig.

Min företrädare hade under sina många år som talman tillvunnit sig hela kammarens förtroende. Han hade lett förhandlingarna under dessa många år på ett föredömligt sätt, och de ledamöter av denna kammare som då var med får i fortsättningen rikliga tillfällen att göra jämförelser. Jag befarar att dessa kommer att utfalla till efterträdarens nackdel. Jag utber mig emellertid kammarens överseende med de brister i olika avseenden, som det kommer att visa sig att jag är behäftad med. Jag kommer att behöva det överseendet i rikt mått.

Jag förlitar mig slutligen på all den hjälp, som jag säkert kan påräkna att erhålla från de båda vice talmännens, från sekreterarens och kansliets samt från varje enskild kammarledamots sida.

§ 9.

Upplästes ånyo och lades till handlingarna den under § 4 här ovan omnämnda ansökningen, vilken var av följande lydelse:

För deltagande i Interneringsnämndens sammanträde i Norrköping får jag vördsamt anhålla om ledighet från riksdagsgöromålen lördagen den 10 januari.

Bogla, Tenhult den 7 januari 1953.

Edvin Gustafsson.

Vidare föredrogs följande till kammaren inkomna ansökan:

Undertecknade får härmed anhålla om ledighet från riksdagsgöromålen från den 12 januari till och med den 20 januari för deltagande i en session vid Europarådet.

Stockholm den 10 januari 1953.

Walter Sundström.

Bertil von Friesen.

Adolf Wallentheim.

De föredragna ansökningarna biföllos av kammaren.

§ 10.

Föredrogs åter det under § 3 här ovan intagna protokollet, varefter kammaren beslöt att, med godkännande av de däri omnämnda fullmakterna, lägga protokollet till handlingarna.

§ 11.

På hemställan av herr talmannen beslöt kammaren att genast företaga val av sekreterare, varefter det sålunda beslutade valet företogs, och befanns efter valsedlarnas öppnande och uppräknig valet hava så utfallit, att till sekreterare utsetts förste byråsekreteraren Gunnar Britth med samtliga avgivna eller 187 röster.

Sedan sekreteraren på kallelse infunnit sig, meddelade herr talmannen honom underrättelse om valets utgång och hälsade honom välkommen.

Protokollföringen övertogs härefter av sekreteraren.

Frans Severin. Ernst V. Staxäng.

§ 12.

Tillkännagavs, att Kungl. Maj:t låtit genom offentligt anslag bjuda och kalla riksdagens samtliga ledamöter att måndagen den 12 innevarande månad kl. 11 fm. infinna sig i slottskapellet samt, efter förrättad gudstjänst, enligt § 34 riksdagsordningen begiva sig till rikssalen för att där inhämta vad Kungl. Maj:t hade att meddela riksdagen.

§ 13.

Herr talmannen meddelade, att till kammarens förfogande överlämnats ett antal inträdesbiljetter till rikssalen vid riksdagens öppnande, och hemställde, att fördelning av dessa biljetter finge ske genom kammarens kansli med iakttagande, att de för ledamöterna från var och en av rikets valkretsar avsedda biljetterna utlämnades till valkretsens äldste närvarande representant, som seder-

mera finge ombesörja den vidare utdelningen.

Detta förslag blev av kammaren bifallet.

Kammarens ledamöter åtskildes här efter kl. 12.02 em.

In fidem
Gunnar Britth.

Måndagen den 12 januari.

Kl. 10.30 fm.

§ 1.

Upplästes följande till kammaren inkomna ansökan:

Med översändande av bifogade läkarintyg anhåller jag vördsamt att på grund av sjukdom bliva befriad från riksdagsarbetet under de närmaste dagarna.

Karin Wetterström.

Vid ansökningen var fogat följande läkarintyg:

Att riksdagsledamoten Karin Wetterström, Linköping, på grund av sjukdom (med feber förenad luftrörskatarr) är förhindrad att delta i riksdagsarbetet fr. o. m. den 10 januari några dagar framåt, intygas.

Linköping den 8 januari 1953.

O. Gellin.
legit. läkare.

Kammaren beviljade fröken Wetterström ledighet från riksdagsgöromålen från och med den 10 januari tills vidare.

Herr talmannen meddelade, att herr Lundqvist, som var frånvarande vid uppropet den 10 januari, senare samma dag intagit sin plats i kammaren.

§ 2.

På förslag av herr talmannen, som förklarade sig hava om tiden för valen samrått med första kammarens talman, beslöt kammaren att vid plenum tisdagen den 13 innevarande januari företaga val av fyra ledamöter i talmanskonferensen, två kanslideputerade, sex ledamöter att jämte talmannen och vice

talmannen tillsätta befattningshavare hos kammaren samt fyra ledamöter att handhava värden om kammarens ekonomiska angelägenheter.

§ 3.

På förslag av herr talmannen, som förklarade sig hava om tiden för valen samrått med första kammarens talman, beslöt kammaren att vid plenum torsdagen den 15 i denna månad företaga val av ledamöter och påföljande dag val av suppleanter i de ständiga utskotten samt vid förstnämnda sammanträde jämväl val av revisorer och revisors-suppleanter för granskning av statsverkets, riksbankens och riksgäldskontorets tillstånd, styrelse och förvaltning.

§ 4.

På förslag av herr talmannen beslöt kammaren att vid sammanträdena den 15 och den 16 i denna månad företaga jämväl val av ledamöter respektive suppleanter i kammarens allmänna beredningsutskott.

§ 5.

Herr talmannen och kammarens ledamöter avgingo kl. 10.45 fm. till slottskapellet, varefter riksdagspredikan hölls av direktorn för Sigtunastiftelsen Olov Hartman. Efter slutad gudstjänst begav sig kammaren till rikssalen. Hans Maj:ts Konungen öppnade där riksdagen med ett tal. Sedan första kammarens talman härefter framfört första kammarens undersåtliga vördnad, framträdde ANDRA KAMMARENS TALMAN och yttrade:

Eders Majestät!

1953 års riksdag, som i dag samlas här på rikssalen till den högtidliga öppningsakten, begynner sitt arbete under samma svårbedömbara förhållanden, som mött alla riksdagar efter det andra världskrigets slut.

Vi må beklaga att den internationella spänningen hittills icke kunnat elimineras; att fortfarande den misstro råder mellan skilda maktcentra varur det kalla kriget härleder sig. Längre än till att med beklagande konstatera detta faktum och inrätta sig därefter sträcker sig icke ett litet folks möjligheter.

Det svenska folket står emellertid samlat bakom den mellanfolkliga politik som de svenska statsmakterna av hävd följt: att så långt det är oss möjligt medverka till en ökad internationell förståelse och att inskrida till behövande folks materiella hjälp har varit målsättningar för den svenska politiken, och efter de framgångslinjerna har vi kunnat utföra ganska aktningvärda insatser.

Bildandet av det Nordiska rådet utgör ett vittnesbörd om att vi här i Norden är beredda att i vår egen omgivning praktisera den sortens samarbetspolitik, som vi tror på även i vidare sammanhang.

Men att vilja det bästa är inte nog i vår tid. Vi måste även säkerställa oss mot det värsta. Den utrikespolitiska linje Konung och riksdag valt att följa förutsätter att vårt försvar omhuldas på allt sätt och så långt våra resurser räcker till. Det råder inga delade meningar hos vårt folk om att landets självständighet och fullständiga yttre och inre frihet är ett intresse som överskuggar allt. När Eders Majestät förklarar sig ha för avsikt att för riksdagen framlägga förslag till ytterligare stärkande av vårt försvar, kommer förvisso andra kammaren att med positivt intresse mottaga dessa förslag.

Jag anser mig kunna framhålla detta så mycket hellre, som av Eders Majestäts tal även framgått att riksdagen har

att motse förslag till en avsevärd förbättring av folkpensionerna, bidragen till ensamstående mödrar och invalider med barn samt om införande av en obligatorisk sjukförsäkring m. m. Det rör sig här om de viktigaste fälten på den sociala omvårdnadens område, där samhället har en särskilt stor mission att fylla i strävandena att skapa trygghet åt vårt folk. Och trygghet utåt och inåt är vad vi eftersträvar.

Med tillfredsställelse har vi alla kunnat observera den stabilisering som skett på samhällsekonomiens område i vårt land. Det gäller nu att säkerställa vad som uppnåtts. En fortsatt återhållsam politik är nödvändig, dock under aktgivande på produktionslivets betingelser. Vi har en gång befriat oss från arbetslöshetens gissel. Med all kraft måste vi skydda oss mot en utveckling, som leder ut i arbetslöshet.

Genom förra årets allmänna val ändrades andra kammarens sammansättning i avsevärd grad. En rad förtjänta riksdagsledamöter, som under decennier deltagit i kammarens arbete, har med ålderns rätt dragit sig tillbaka. Nya män och kvinnor har trätt i dessas ställe.

Med uttalande av att denna andra kammarens ändrade sammansättning förvisso icke kommer att påverka kammarens traditionellt omsorgsfulla prövning av föreliggande förslag framför jag å kammarens vägnar till Eders Majestät dess undersåttliga vördnad.

Talmännen fingo härefter vardera mottaga ett exemplar av dels Kungl. Maj:ts proposition, nr 1, angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1953/54, dels ock Kungl. Maj:ts berättelse till 1953 års riksdag om vad i rikets styrelse sig tilldragit, varefter ceremonien på rikssalen avslutades; och åtskildes kammaren vid utgåendet från rikssalen, enligt beslut fattat före avgången från dess samlingsrum.

In fidem
Gunnar Britth.

Tisdagen den 13 januari.

Kl. 11 fm.

§ 1.

Herr talmannen meddelade, att herr Bark, som var frånvarande vid uppropet den 10 januari, under gårdagen intagit sin plats i kammaren.

§ 2.

Herr TALMANNEN yttrade: Angående de val, som nu skall förrättas, vill jag erinra, att det första valet, vilket avser fyra ledamöter i talmanskonferensen, skall liksom tidigare verkställas efter upprop, varvid kammarens ledamöter i tur och ordning avlämnar sina valsedlar här vid talmansbordet. De följande valen förrättas enligt den förenklade metod, som infördes genom 1949 års grundlagsändringar.

§ 3.

Företogs val av fyra ledamöter i talmanskonferensen, och blevo därtill utsedda:

- herr Fast
- » Hjalmarson
- » Ohlin
- » Pettersson i Dahl,

envar med 147 röster.

§ 4.

Anställdes val av två kanslideputerade. Därvid lämnades på begäran ordet till

Herr ANDRE VICE TALMANNEN, som anförde:

Herr talman! För vart och ett av de följande valen vid detta plenum ber jag att få avlämna en gemensam lista, vilken godkänts av de av kammaren valda ledamöterna i talmanskonferensen. Varje lista upptar namn å så många personer, som det ifrågavarande valet avser.

Den av herr andre vice talmannen beträffande detta val avlämnade listan upptog under partibeteckningen »Gemensam lista» följande namn:

Sjölin
Mårtensson i Uddevalla.

Sedan herr talmannen för kammaren uppläst denna lista, blev den av kammaren godkänd; och förklarades herrar Sjölin och Mårtensson i Uddevalla utsedda till kanslideputerade.

§ 5.

Företogs val av sex ledamöter att jämte herr talmannen och vice talmännen tillsätta befattningshavare hos kammaren.

Herr andre vice talmannen avlämnade en lista, som under partibeteckningen »Gemensam lista» upptog följande namn:

Jacobsson i Igelsbo
Severin i Stockholm
Birke
Hall
Johansson i Mysinge
Andersson i Mölndal.

Sedan herr talmannen för kammaren uppläst denna lista, blev den av kammaren godkänd; och förklarades de personer, vilkas namn upptagits å densamma, utsedda till kanslitillsättare.

§ 6.

Anställdes val av fyra ledamöter att handhava vården om kammarens ekonomiska angelägenheter.

Herr andre vice talmannen avlämnade en lista, som under partibeteckningen »Gemensam lista» upptog följande namn:

Nihlfors
Netzén

Interpellation ang. förhållandena inom arbetarskyddsstyrelsen och yrkesinspektionen, m. m.

von Seth
Andersson i Dunker.

Sedan herr talmannen för kammaren uppläst denna lista, blev den av kammaren godkänd; och förklarades de personer, vilkas namn upptagits å densamma, utsedda att handhava vården om kammarens ekonomiska angelägenheter.

§ 7.

Justerades protokollsutdrag angående de under §§ 3—6 här ovan omnämnda valen.

§ 8.

Till bordläggning anmäldes:

Kungl. Maj:ts den 12 innevarande januari på rikssalen avlämnade

dels proposition, nr 1, angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1953/54,

dels ock berättelse till 1953 års riksdag om vad i rikets styrelse sig tilldragit;

justitieombudsmannens ämbetsberättelse; samt

militieombudsmannens ämbetsberättelse.

§ 9.

Interpellation ang. förhållandena inom arbetarskyddsstyrelsen och yrkesinspektionen, m. m.

Herr talmannen lämnade på begäran ordet till

Herr GUSTAFSSON i Stockholm (s), som anförde: Herr talman! Bland arbetstagarna i vårt land väckte tillkomsten av kungl. arbetarskyddsstyrelsen och den nya arbetarskyddslagen 1949 förhoppningar om ökade möjligheter till en effektivisering av arbetarskyddet. Tyvärr måste vi i dag konstatera, att dessa förhoppningar inte infriats. På många arbetsplatser betraktar man

från arbetarnas sida arbetarskyddsstyrelsens och yrkesinspektionens verksamhet med ökad skepsis. Att den nu tillämpade ordningen är behäftad med allvarliga och för skyddsarbetets effektiva bedrivande olycksdiga brister står uppenbart för insiktsfulla med mångårig erfarenhet från verksamhetsområden utrustade personer inom de olika fackförbundens ledningar.

Den nya lagen ger bl. a. den inspekterande myndigheten befogenheter att ålägga tredskande arbetsgivare utföra skyddsanordningar o. d. Utan att hemfalla till någon övertro på tvångsåtgärder — tvärtom, den frivilliga överenskommelsen om »Regler för den lokala arbetarskyddsverksamheten», som träffats mellan Landsorganisationen i Sverige och Svenska arbetsgivareföreningen, har tvevelsutän betytt avgjort mera — tycks ändock en del yrkesinspektörer hysa en närmast panisk förskräckelse mot att tillämpa lagens bestämmelser i berörda avseende, detta trots att arbetsgivaren visat den mest uppenbara nonchalans gentemot utfärdade föreskrifter. Ett enda exempel må anföras.

Vid ett företag med cirka 350 anställda, där de mest elementära hygieniska och för personalens trivsel nödvändiga anordningar saknades, hade yrkesinspektionen i över 20 års tid lämnat arbetsgivaren ett otal muntliga och vid 14 tillfällen skriftliga anvisningar men utan resultat. Något föreläggande från yrkesinspektionens sida har icke gjorts trots lagens anvisningar. Till detta kommer att yrkesinspektionens befattningshavare i vissa fall helt enkelt underlåter att ta kontakt med arbetarnas representanter vid besök på arbetsplatsen.

På arbetarhåll frågar man sig vad orsakerna är till den inom vissa — långt ifrån alla — inspektionsdistrikt nu tillämpade ordningen. Är det bristande praktisk erfarenhet hos inspek-

Interpellation ang. en redogörelse för tillståndet inom arbetarskyddet, m. m.

törerna? Tillsättes dessa befattningshavare med alltför stort hänsynstagande till deras pappersmeriter, och tas icke hänsyn till vederbörandes förutsättningar att åstadkomma samarbete med arbetsgivaren och arbetare? Är förhållandet mellan arbetarskyddsstyrelsens högsta ledning och de underordnade tjänstemännen vad det borde vara? Handläggningen av vissa utnämningsfrågor inom styrelsen ger anledning till misstanken att så icke är fallet. Inom arbetarskyddet verksamma personer har ifrågasatt huruvida icke en av orsakerna till de otillfredsställande förhållandena är att samarbetet mellan tillsynsmyndigheten och yrkesinspektionens befattningshavare på arbetsfältet icke är tillfredsställande. Vidare ifrågasättes huruvida yrkesinspektionen alltid har det stöd från chefsmyndigheten, som borde vara ett alla parter intresse.

Avsaknaden av ett direkt inflytande från de berörda parterna — arbetsgivarnas och arbetarnas — sida inom yrkesinspektionsdistrikten anses av många vara till skada för skyddsarbetet. Vad än orsakerna må vara torde det stå uppenbart, att de nuvarande förhållandena icke är tillfredsställande och att en ändring till det bättre med det snaraste måste komma till stånd.

Då det för såväl de anställda som för det stora flertalet arbetsgivare, vilka lojalt följer givna föreskrifter och med verkligt intresse arbetar för en effektiv säkerhetstjänst, föreligger behov av ett klarläggande, får jag med åberopande av det anförda anhålla om kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för socialdepartementet få rikta följande frågor:

1. Har herr statsrådet uppmärksammat, att förhållandena inom arbetarskyddsstyrelsen och yrkesinspektionen icke är tillfredsställande?

Om så är fallet:

2. Har herr statsrådet för avsikt att snarast vidta åtgärder för åstadkommande av rättelse?

3. Kan förslag förväntas om att den av de sakkunniga år 1950 föreslagna partsrepresentationen inom yrkesinspektionens distrikt kommer att föreläggas riksdagen?

Denna anhållan bordlades.

§ 10.

Interpellation ang. en redogörelse för tillståndet inom arbetarskyddet, m. m.

Ordet lämnades på begäran till

Herr GUSTAFSSON i Skellefteå (fp), som yttrade: Herr talman! Frågan om arbetarskyddet har länge intagit en central ställning i det socialpolitiska arbetet. Sedan den första förordningen om förbud att i fabriker använda arbetare, som icke uppnått 18 års ålder, till nattarbete, för hundra år sedan trädde i kraft har en rad lagstiftningsåtgärder vidtagits för att skapa bättre hushållning med människomaterialet. Sedan arbetarskyddsnämnden genom överenskommelse mellan LO och Arbetsgivarföreningen bildades år 1942 och sedan arbetarskyddsstyrelsen och den nya arbetarskyddslagen tillkom genom riksdagsbeslut år 1948, borde också organisation och lagstiftning gett tillräckligt underlag för ett målmedvetet praktiskt arbete.

Tyvärre förefaller det som om de förväntningar, som knöts till 1948 års riksdagsbeslut i arbetarskyddsfrågan, inte skulle ha förverkligats. Under de senaste åren har från arbetstagarpartens sida vid upprepade tillfällen framförts kritik mot vissa bestämda avsnitt inom arbetarskyddet. Vid en LO-konferens i maj 1952 framhölls bl. a. att kontakten mellan de inspekterande och de anställda är dålig, skyddsombuden efterfrågas inte vid inspektionerna och erhåller icke erforderligt stöd i sitt arbete. Vidare gjordes gällande, att personalrummen ägnas föga intresse, att yrkesinspektionen är släpphänt och att inledda ärenden icke fullföljes, varigenom det förtroende, som är en nödvän-

Interpellation ang. en redogörelse för tillståndet inom arbetarskyddet, m. m.

dig förutsättning för ett framgångsrikt arbete, riskeras. Beträffande arbetarskyddsstyrelsen framfördes klagomål över ärendenas långsamma handläggning och över att inga anvisningar till stöd för säkerhetsarbetet utfärdades.

Då chefen för arbetarskyddsstyrelsen tyvärr inte var närvarande vid konferensen kunde denna kritik inte helt bemötas, och någon överenskommelse om bättre samarbete i fortsättningen kom inte till stånd. I anslutning till denna konferens har frågan gång på gång tagits upp i dagspressen och i fackförbundens organ utan att såvitt bekant någon reaktion förmärkts från arbetarskyddsstyrelsens sida.

Den kritik, som sålunda riktats mot arbetarskyddet ger onekligen anledning att ställa en del frågor. Är arbetarskyddsstyrelsens organisation ändamålsenlig? Är resurserna tillräckligt stora för att verksamheten skall bli effektiv? Är samarbetet mellan arbetarskyddsstyrelsen och yrkesinspektionen å ena sidan och arbetstagarnas representanter och deras organ å andra sidan tillfredsställande? Får partrepresentationen i arbetarskyddsstyrelsen enligt författningen och i praktiken tillfälle att behandla viktiga problem av principiell räckvidd, som uppstår i den praktiska verksamheten? Är utbildningen av yrkesinspektörerna alltför ensidigt inriktad på tekniskt kunskande? Finns tillgång till annan expertis, som är nödvändig på grund av olycksfallens orsaker, och kan yrkesinspektörerna påräkna erforderligt stöd i sitt arbete från arbetarskyddsstyrelsens sida?

Olycksfallens antal, som vid början av 1940-talet var omkring 200 000 per år, har nu ökat till cirka 300 000. Arbetarskyddet är således ur såväl humanitära som ekonomiska synpunkter alldeles för viktigt för att en ihållande och genom talrika exempel dokumenterad kritik skall lämnas utan avseende. Det är angeläget, att en undersökning

kommer till stånd och att en redogörelse lämnas för tillståndet inom arbetarskyddet och för de åtgärder, som planeras för att rätta till rådande missförhållanden.

Med stöd av vad jag här anfört får jag anhålla om andra kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för socialdepartementet få framställa följande fråga:

Vill herr statsrådet lämna en redogörelse för tillståndet inom arbetarskyddet och för de åtgärder som planeras för att rätta till rådande missförhållanden?

Denna anhållan bordlades.

§ 11.

Anmäldes, att följande Kungl. Maj:ts propositioner och skrivelse tillställts kammaren, nämligen:

nr 2, angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53;

nr 4, med förslag till lag angående ändrad lydelse av 19 kap. 4 § lagen den 18 juni 1926 (nr 326) om delning av jord å landet m. m.;

nr 5, med förslag till lag angående ändrad lydelse av 255 § sjölagen och lag angående ändrad lydelse av 4 § 5 mom. lagen den 5 juni 1936 (nr 277) i anledning av Sveriges tillträde till 1924 års internationella konvention rörande konossement;

nr 7, med förslag till lag om ändring i 17 kap. handelsbalken;

nr 8, om förordnande av en statsrådsledamot att utöva den befattning med riksdagsärenden, som jämlikt § 46 riksdagsordningen tillkommer en ledamot av statsrådet;

nr 9, med förslag till lag om ändring i lagen den 13 mars 1942 (nr 87) med särskilda bestämmelser angående stats- och kommunalmyndigheterna och deras verksamhet vid krig eller krigsfara m. m.; och

nr 10, med förslag till lag om ändrad lydelse av 10 § 1 mom. sinnessjuklagen den 19 september 1929 (nr 321).

Nämnda propositioner och skrivelse bordlades.

§ 12.

Anmäldes, att följande motioner under sammanträdet avlämnats till herr talmannen, nämligen

nr 1, av herr *Lindberg*, om förbättrad löneställning för förrådsunderofficerare vid försvarsområdena, m. m.;

nr 2, av herr *Lindberg*, om tilläggspremie åt de kadetter, som genomgingo arméns kadettskolas vinterkurs 1951—1952;

nr 3, av herr *Hagberg* i Stockholm m. fl., om utredning och förslag angående minskning av försvarsutgifterna;

nr 4, av herr *Holmberg*, angående ordnandet av trafiken mellan Seskarö och fastlandet;

nr 5, av herr *Lindberg*, angående en allsidig utredning av gällande skattesystem;

nr 6, av herr *Dickson*, om upphävande av 5 kap. 3 § förordningen angående försäljning av rusdrycker;

nr 7, av herr *Dickson*, angående änd-

ring av bestämmelserna rörande försäljning inom landet av porter och öl, klass III, m. m.;

nr 8, av herr *Ericsson* i Näs m. fl., angående ändring av tidsangivelserna i riksdagsstrycket; och

nr 9, av herr *Ericsson* i Näs m. fl., angående utredning om införande av högertrafik i Sverige.

Dessa motioner bordlades.

§ 13.

På förslag av herr talmannen beslöt kammaren, att Kungl. Maj:ts proposition nr 1, angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1953/54, samt proposition nr 2, angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53, skulle uppföras sist å föredragningslistan för kammarens nästkommande sammanträde.

Kammarens ledamöter åtskildes här efter kl. 11.35 fm.

In fidem
Gunnar Britth.

Torsdagen den 15 januari.

Kl. 11 fm.

§ 1.

I enlighet med kammarens därom den 12 innevarande januari fattade beslut skulle nu val förrättas av dels ledamöter i de ständiga utskotten, dels revisorer för deltagande i den granskning av statsverkets, riksbankens och riksgäldskontorets tillstånd, styrelse och förvaltning, som skulle äga rum under innevarande år, jämte suppleanter för dessa revisorer, dels ock ledamöter i kammarens allmänna beredningsutskott; och verkställdes först val av ledamöter i utrikesutskottet.

2 — *Andra kammarens protokoll 1953. Nr 1.*

Därvid yttrade herr TALMANNEN: Vid vart och ett av valen kommer att enligt bestämmelserna i § 75 riksdagsordningen företes en »gemensam lista», vilken godkänts av de av kammaren utsedda ledamöterna i talmanskonferensen.

Jag kommer att framställa proposition å godkännande av listan och förklara därå upptagna personer valda, såvida ej val med slutna sedlar begäres av så stort antal ledamöter, som anges i nämnda § 75 riksdagsordningen, i vilket fall val med slutna sedlar skall äga rum vid ett följande sammanträde.

Härefter lämnades på begäran ordet till

Herr SEVERIN i Stockholm, som anförde: Herr talman! För vart och ett av de val som vid detta plenum skall företagas ber jag att få avlämna en gemensam lista, vilken godkänts av de av kammaren valda ledamöterna i talmanskonferensen. Varje lista upptar namn å så många personer, som det ifrågavarande valet avser.

Den av herr Severin i Stockholm för val av ledamöter i utrikesutskottet avlämnade listan upptog under partibeteckningen »Gemensam lista» följande namn:

Ward
Ohlin
Fast
Olsson i Gävle
Hjalmarson
Svensson i Ljungskile
Hall
Pettersson i Dahl.

Sedan herr talmannen för kammaren uppläst denna lista, blev den av kammaren godkänd, och förklarades de personer, vilkas namn upptagits å listan, utsedda till ledamöter i utrikesutskottet.

Riksdagens kanslideputerade skulle genom utdrag av protokollet underrättas om detta val samt anmodas låta uppsätta och till kammaren ingiva förslag till skrivelse till Konungen med anmälan om samma val.

§ 2.

Anställdes val av ledamöter i konstitutionsutskottet.

Herr Severin i Stockholm avlämnade en lista, som under partibeteckningen »Gemensam lista» upptog följande namn:

Hallén
von Friesen
Fast
Norén
Håstad
Swedberg

Spångberg
Pettersson i Norregård
Jonsson i Haverö
Olsson i Mora.

Sedan herr talmannen för kammaren uppläst denna lista, blev den av kammaren godkänd, och förklarades de personer, vilkas namn upptagits å listan, utsedda till ledamöter i konstitutionsutskottet.

§ 3.

Anställdes val av ledamöter i statsutskottet.

Herr Severin i Stockholm avlämnade en lista, som under partibeteckningen »Gemensam lista» upptog följande namn:

Ward
Malmborg i Skövde
Bergström
Andersson i Malmö
Skoglund i Doverstorp
Ståhl
Mårtensson i Uddevalla
Rubbestad
Wallentheim
Svensson i Ljungskile
Lindholm
Eriksson i Sandby
Staxäng
Elmén, fröken
Johansson i Mysinge.

Sedan herr talmannen för kammaren uppläst denna lista, blev den av kammaren godkänd, och förklarades de personer, vilkas namn upptagits å listan, utsedda till ledamöter i statsutskottet.

§ 4.

Anställdes val av ledamöter i bevillningsutskottet.

Herr Severin i Stockholm avlämnade en lista, som under partibeteckningen »Gemensam lista» upptog följande namn:

Olsson i Gävle
Kristensson i Osby
Orgård
Sundström

Hagberg i Malmö
Sjölin
Olofsson
Jonsson i Skedsbygd
Brandt
Kollberg.

Sedan herr talmannen för kammaren uppläst denna lista, blev den av kammaren godkänd, och förklarades de personer, vilkas namn upptagits å listan, utsedda till ledamöter i bevillningsutskottet.

§ 5.

Anställdes val av ledamöter i bankoutskottet.

Herr Severin i Stockholm avlämnade en lista, som under partibeteckningen »Gemensam lista» upptog följande namn:

Severin i Stockholm
Schmidt
Nilsson i Landskrona
Sköldin
Nygren
Gustafson i Göteborg
Gavelin
Persson i Norrby.

Sedan herr talmannen för kammaren uppläst denna lista, blev den av kammaren godkänd, och förklarades de personer, vilkas namn upptagits å listan, utsedda till ledamöter i bankoutskottet.

§ 6.

Anställdes val av ledamöter i första lagutskottet.

Herr Severin i Stockholm avlämnade en lista, som under partibeteckningen »Gemensam lista» upptog följande namn:

Lindberg
Rylander
Landgren
Öberg, fröken
Gezelius
Gustafsson i Borås
Skoglund i Umeå
Johansson i Norrfors.

Sedan herr talmannen för kammaren uppläst denna lista, blev den av kammaren godkänd, och förklarades de personer, vilkas namn upptagits å listan, utsedda till ledamöter i första lagutskottet.

§ 7.

Anställdes val av ledamöter i andra lagutskottet.

Herr Severin i Stockholm avlämnade en lista, som under partibeteckningen »Gemensam lista» upptog följande namn:

Johansson i Norrköping, fru
Jacobsson i Igelsbo
Nilsson i Göteborg
Västberg, fru
Hagård
Sandström, fru
Lundberg
Carlsson i Bakeröd.

Sedan herr talmannen för kammaren uppläst denna lista, blev den av kammaren godkänd, och förklarades de personer, vilkas namn upptagits å listan, utsedda till ledamöter i andra lagutskottet.

§ 8.

Anställdes val av ledamöter i tredje lagutskottet.

Herr Severin i Stockholm avlämnade en lista, som under partibeteckningen »Gemensam lista» upptog följande namn:

Andersson i Löbbo
Åhman
Andersson i Mölndal
Johansson i Torp
von Seth
Nyberg
Levin
Andersson i Dunker.

Sedan herr talmannen för kammaren uppläst denna lista, blev den av kammaren godkänd, och förklarades de personer, vilkas namn upptagits å listan, utsedda till ledamöter i tredje lagutskottet.

§ 9.

Anställdes val av ledamöter i jordbruksutskottet.

Herr Severin i Stockholm avlämnade en lista, som under partibeteckningen »Gemensam lista» upptog följande namn:

Gustafson i Dädesjö
 Johnsson i Kastanjegården
 Jacobson i Vilhelmina
 Andersson i Hyssna
 Hæggbloom
 Antby
 Jonsson i Järvsand
 Pettersson i Dahl
 Eriksson i Hallstahammar, fru
 Ahlsten.

Sedan herr talmannen för kammaren uppläst denna lista, blev den av kammaren godkänd, och förklarades de personer, vilkas namn upptagits å listan, utsedda till ledamöter i jordbruksutskottet.

§ 10.

Anställdes val av dels sex revisorer för deltagande i den granskning av statsverkets, riksbankens och riksgäldskontorets tillstånd, styrelse och förvaltning, som skulle äga rum under innevarande år, dels ock sex suppleanter för dessa revisorer.

Herr Severin i Stockholm avlämnade en lista med partibeteckningen »Gemensam lista» av följande utseende:

Sedan herr talmannen för kammaren uppläst denna lista, blev densamma av kammaren godkänd; och förklarades hava blivit utsedda till revisorer herrar

Olsson i Gävle, Boman i Kieryd, Andersson i Löbbo, Bergström, Staxäng och Utbult samt till suppleanter för dem respektive herrar Severin i Stockholm, Jacobsson i Igelsbo, Lindberg, Nilsson i Göteborg, von Seth och Swedberg.

§ 11.

Anställdes val av ledamöter i kammarens allmänna beredningsutskott.

Herr Severin i Stockholm avlämnade en lista, som under partibeteckningen »Gemensam lista» upptog följande namn:

Gustafsson i Bogla
 Sjöstrand, fru
 Svensson i Alingsås
 Johansson i Kalmar
 Dickson
 Nordkvist i Kalmar
 Svedberg, fru
 Jönsson i Rossbol
 Allard
 Christenson i Malmö
 Kärrlander
 Sehlstedt
 Nilsson i Bästekille
 Hammar
 Adolfsson
 Netzén

Riksdagsman Olsson, G. A., Gävle	Riksdagsman Severin, F. F., Stockholm
Riksdagsman Boman, K. E. R., Kieryd, Stora Hultrum	Riksdagsman Jacobsson, E. E., Igelsbo, Tobo
Riksdagsman Andersson, K. A. M., Löbbo, Smålandsstenar	Riksdagsman Lindberg, C. A. E., Stockholm
Riksdagsman Bergström, K. A. E., Hälsingborg	Riksdagsman Nilsson, C. O., Göteborg
Riksdagsman Staxäng, E. V., Staxäng, Brodalen	Riksdagsman von Seth, T. G., Bratteborg
Riksdagsman Utbult, K. B., Öckerö	Riksdagsman Swedberg, G. R., Örebro

Bark
Nestrup
Engkvist
Braconier.

Sedan herr talmannen för kammaren uppläst denna lista, blev den av kammaren godkänd, och förklarades de personer, vilkas namn upptagits å listan, utsedda till ledamöter i allmänna beredningsutskottet.

§ 12.

Justerades protokollsutdrag angående de i §§ 1—11 här ovan omförmälda valen.

§ 13.

Föredrogs och lades till handlingarna Kungl. Maj:ts på rikssalen överlämnade berättelse till 1953 års riksdag om vad i rikets styrelse sig tilldragit.

§ 14.

Föredrogs var efter annan och hänvisades till behandling av lagutskott följande Kungl. Maj:ts å kammarens bord vilande propositioner:

nr 4, med förslag till lag angående ändrad lydelse av 19 kap. 4 § lagen den 18 juni 1926 (nr 326) om delning av jord å landet m. m.;

nr 5, med förslag till lag angående ändrad lydelse av 255 § sjölagen och lag angående ändrad lydelse av 4 § 5 mom. lagen den 5 juni 1936 (nr 277) i anledning av Sveriges tillträde till 1924 års internationella konvention rörande konossement;

nr 7, med förslag till lag om ändring i 17 kap. handelsbalken;

nr 9, med förslag till lag om ändring i lagen den 13 mars 1942 (nr 87) med särskilda bestämmelser angående stats- och kommunalmyndigheterna och deras verksamhet vid krig eller krigsfara m. m.; och

nr 10, med förslag till lag om ändrad lydelse av 10 § 1 mom. sinnessjuklagen den 19 september 1929 (nr 321).

§ 15.

Föredrogs och lades till handlingarna Kungl. Maj:ts skrivelse, nr 8, till riksdagen med tillkännagivande, att Kungl. Maj:t förordnat statsrådet Ingvar Lindell att under innevarande riksdag utöva den befattning med riksdagsärenden som jämlikt § 46 riksdagsordningen tillkommer en ledamot av statsrådet;

och skulle underrättelse om denna skrivelses innehåll meddelas vederbörande utskott samt riksdagens kansli-deputerade.

§ 16.

Föredrogs var efter annan följande på bordet liggande motioner; och remitterades därvid .

till statsutskottet motionerna:
nr 1 och 2 av herr *Lindberg*;
nr 3 av herr *Hagberg* i Stockholm m. fl.; och
nr 4 av herr *Holmberg*;

till bevillningsutskottet motionerna:
nr 5 av herr *Lindberg*; samt
nr 6 och 7 av herr *Dickson*;

till bankoutskottet motionen nr 8 av herr *Ericsson* i Näs m. fl.; samt
till behandling av lagutskott motionen nr 9 av herr *Ericsson* i Näs m. fl.

§ 17.

Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet riksdagens revisorers berättelse om den år 1952 av dem verkställda granskning av riksgäldskontorets tillstånd och förvaltning för tiden 1 juli 1951—30 juni 1952.

§ 18.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott justitieombudsmannens till innevarande riksdag avgivna ämbetsberättelse.

§ 19.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott militieombuds-

Interpellation ang. utformningen av bestämmelserna om Radiotjänsts programverksamhet såvitt angår publicering av namn i vissa fall, m. m.

mannens till innevarande riksdag av-
givna ämbetsberättelse.

§ 20.

Föredrogs den av herr *Gustafsson* i Stockholm vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till herr statsrådet och chefen för socialdepartementet angående förhållandena inom arbetarskyddsstyrelsen och yrkesinspektionen, m. m.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 21.

Föredrogs den av herr *Gustafsson* i Skellefteå vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till herr statsrådet och chefen för socialdepartementet angående en redogörelse för tillståndet inom arbetarskyddet, m. m.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 22.

Interpellation ang. utformningen av bestämmelserna om Radiotjänsts programverksamhet såvitt angår publicering av namn i vissa fall, m. m.

Herr talmannen lämnade på begäran ordet till

Herr GUSTAFSSON i Borås (fp), som anförde: Herr talman! Det torde vara en ganska allmänt utbredd uppfattning, att personer som åtalas för vissa förseelser icke bör utsättas för onödigt publicitet. Tidningspressen har också sökt att positivt medverka till upprätthållande av denna praxis. Det heter sålunda i Publicistklubbens publiceringsregler: »Pröva noga om icke publicering kan ske utan att namnet på en för brott dömd, särskilt villkorligt, utsättes. Namn bör icke publiceras vid försttagångsbrott, där villkorlig dom

kan väntas.» Tidningarna torde ganska strikt hålla sig till detta, även om en och annan onödigt publicering av namn kommer till stånd.

Samma återhållsamhet, när det gäller detta spörsmål, ålägger sig även det andra stora organet för nyhetsförmedling och påverkan, nämligen radion. I stort sett präglas radions arbete av omdöme, vederhäftighet och en strävan att bjuda på kulturella och mera underhållningsbetonade inslag. Undantag förekommer här liksom i andra sammanhang och jag vill peka på ett. I »Dagens revy» fredagen den 12 december 1952 fanns en kuplett, som handlade om rättegången mot direktör Per Jacobson i Stockholm samt dennes ställning till Filadelfiaförsamlingen. Här citeras ett avsnitt ur kupletten:

»Sankte Per han skakar på peruken
när han ser hur Guds barn bär sig åt.
Men hur är det nu med Rörstrands-
gatan?

Är den verkligen den smala stig?
Som dom brukar vandra
Petrus och dom andra
som gått in för andens kalla krig.

Petrus — på en sanvetsfråga
blev han eld och låga
Jacobson?

Dä han nu kanske lärt sig framför rät-
tens skrank
kan vara något just för våran bank.»

I och för sig torde detta smakprov inte vara särskilt tilltalande för någon. Det bör sägas för tydlighetens skull: Alla som deltar i det offentliga livets arbete av olika slag får finna sig i både förargliga och oförargliga skämt, men den i visan gjorda anspelningsen på den åtalades religiösa tillhörighet är prov på exakt det som Publicistklubben i en annan av sina regler sagt ifrån icke bör förekomma: »Framhäv icke i rubriker eller på annat sätt misstänkta, anhållna, häktade eller dömda personers

Interpellation ang. tillstånd att använda myxomatos för bekämpande av vildkaninstammen på Gotland.

ras eller nationalitet, yrkesbeteckningar, politiska eller religiösa ståndpunkter, om det är för saken ovidkommande.» En del tidningar hade i det här påtalade fallet icke iakttagit denna regel, men det kan ju knappast vara något skäl till att låta personer ytterligare schavottera i ett radioprogram, på bästa sändartid och där miljoner lyssnar. Till saken hör ju dessutom att Stockholms rådhusrätt helt frikände den åtalade, och hovrätten har dömt till villkorlig dom.

För granskning av Radiotjänsts programverksamhet tillsatte Kungl. Maj:t år 1936 radionämnden, bestående av representanter från skilda kulturintressen och olika folkklager i Sverige. Denna nämnd skall enligt ett beslut från år 1947 bestå av 24 ledamöter, som utses av Kungl. Maj:t för viss tid. Denna nämnd skall granska de allmänna riktlinjer efter vilka verksamheten planlägges och bedrivs. Nämnden har att syssla med granskning i efterhand, men har icke befogenhet att ta direkt befattning med det löpande programarbetet.

Det finns anledning att fråga om det icke finns några instruktioner för radioprogrammen som klart diskvalificerar programpunkter av det slag som jag här anför. Har ingen instans möjligheter att göra uttalanden av sådan art, att återupprepningar i görligaste mån undvikas? När det gäller den påtalade programpunkten är jag fullt medveten om svårigheterna, eftersom den, enligt uppgift, kommer till först under den dag den framföres.

Med stöd av vad ovan anförts anholder jag om andra kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet framställa följande frågor:

1. Anser statsrådet att de bestämmelser som finns för Radiotjänsts programverksamhet — i berörda hänseende — är utformade på lämpligaste sätt

för att i görligaste mån undvika att t. ex. åtalade personer, som av allt att döma kommer att få högst villkorlig dom, icke onödigtvis får schavottera i radioprogrammen?

2. Är statsrådet i tillfälle meddela vilka erfarenheter som gjorts beträffande radionämndens arbete i detta och eventuellt liknande spörsmål?

Denna anhållan bordlades.

§ 23.

Interpellation ang. tillstånd att använda myxomatos för bekämpande av vildkaninstammen på Gotland.

Ordet lämnades på begäran till

Herr SVENSSON i Stenkyrka (bf), som yttrade: Herr talman! År 1907 inplanterades på enskilt initiativ vildkaninen på Gotland för att öka tillgången på jaktbart villebråd. Detta har emellertid visat sig vara en björntjänst åt den gotländska landsbygdens näringsliv. Kaninstammen har nämligen ökat i så stor utsträckning, att vildkaninen numera blivit en verklig landsplåga för Gotland. Redan i mitten på 1920-talet förekom allvarliga klagomål över vildkaninernas härjningar och sedan dess har deras skadeverkningar på såväl jordbruk och skogsbruk som trädgårdsskötsel blivit alltmer omfattande. Under de stränga vintrarna i början på 1940-talet decimerades kaninstammen, men efter några år var den lika stor som förut. Jordbruket drabbades först av kaninernas skadegörelse; i vissa socknar har vid skilda tidpunkter flera tiotal hektar åkerjord med växande gröda totalförstörts och än mer vidsträckt åkermarker delvis förstörts. Även skogen har utsatts för åverkan av kaninerna och på senare tid har skogsplanteringarna härjats i stor utsträckning. Inom vissa trakter av Gotland är det för närvarande omöjligt att utföra skogsodlingar. Då detta i stort sett utgör den enda föryngringsmetoden

Interpellation ang. tillstånd att använda myxomatos för bekämpande av vildkaninstammen på Gotland.

Jamslås därigenom en rationell skogs-vård.

Omfattande inventeringar av skadegörelsen på åkerjorden, trädgårdarna och skogen har utförts och dessa undersökningar visar skrämmande resultat. Som exempel kan nämnas, att inom de värst härjade områdena av de gotländska skogarna, vilka omfattar 53 procent av den produktiva skogsmarken, icke mindre än 63 procent av de senaste årens skogsplanteringar blivit angripna av vildkaninerna. En stor del av dessa är totalt spolieerade.

Jakt på vildkaninerna har bedrivits i stor omfattning, men jakten har visat sig vara absolut otillräcklig för att minska kaninstammen. Skottpengar har betalats såväl av landstinget som av kommunerna, och särskilda kaninjägare har tidvis varit anställda. Åtgärder har också vidtagits för att stimulera konsumtionen av kött från vildkaninerna. Trots detta har kaninstammen endast fortsatt att öka. Då jakten visat sig vara en otillfredsställande metod för minskning av kaninstammen, har de ansvariga myndigheterna på Gotland under de senaste åren på olika sätt sökt få till stånd effektiva utrotningskampanjer, men några resultat av dessa strävanden har tyvärr inte uppnåtts. Vildkaninfaran är alltså jämt lika aktuell. Översvämningarna i myrarna på Gotland i höstas har haft den verkan, att kaninerna där flyttat till torrare marker och följaktligen invaderat nya områden. Skadegörelsen på höstsådda grödor, på skogsodlingarna och i trädgårdarna fortsätter i oförminskad omfattning.

Efter särskilda undersökningar, varvid både svenska och utländska metoder för bekämpande av vildkaninerna prövats, utarbetades ett förslag till utrotning av kaninstammen, vilket byggde på användning av ett virus »myxomatos». Detta förslag har mottagits med stort intresse av den gotländska landsbygdsbefolkningen. Vid sammanträde

med representanter för praktiskt taget samtliga gotländska kommuner samt för myndigheter och organisationer på Gotland i november 1950 enades man om att tillstyrka användningen av den nämnda metoden. Länsstyrelsen i Gotlands län inlämnade den 9 januari 1951 en skrivelse till Kungl. Maj:t, vari bl. a. begärdes tillstånd att få använda myxomatos, i syfte att få till stånd en verkligt effektiv kampanj för utrotningen av vildkaninen på Gotland. Vid remissbehandlingen av länsstyrelsens förslag har de myndigheter som företräder jordbruk och skogsbruk understrukit att extraordinära åtgärder är nödvändiga för att komma till rätta med vildkaninernas skadegörelse. Däremot har statens veterinärmedicinska anstalt ställt sig tveksam till användningen av myxomatos. Något beslut i ärendet har Kungl. Maj:t ännu icke meddelat.

Då vildkaninfaran alltså är synnerligen aktuell och stor risk finns för att vildkaninerna kommer att sprida sig till nya områden av de gotländska markerna, är det synnerligen angeläget att åtgärder snarast vidtages, som möjliggör en effektiv bekämpning av vildkaninstammen. Enligt sakkunskapens mening skulle användningen av myxomatos medge en dylik effektiv bekämpning.

Med anledning av vad som sålunda anförts hemställer jag om kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet få framställa följande fråga:

Är statsrådet i tillfälle att meddela huruvida beslut av Kungl. Maj:t kan väntas inom en nära framtid beträffande länsstyrelsens i Gotlands län hemställda angående tillstånd att bl. a. använda myxomatos i syfte att bekämpa vildkaninstammen på Gotland?

Denna anhållan bordlades.

§ 24.

Ordet lämnades på begäran till

Herr ANDRE VICE TALMANNEN, som anförde: Herr talman! Jag tillåter mig hemställa, att andra kammaren måtte besluta att utse suppleanter i de ständiga utskotten till ett antal av aderton i konstitutionsutskottet, bevillningsutskottet och jordbruksutskottet, tjugosex i statsutskottet samt sexton i vart och ett av de övriga utskotten utom i utrikesutskottet, där antalet grundlagsenligt skall vara åtta. Slutligen får jag hemställa, att kammaren måtte besluta att utse tjugosex suppleanter i kammarens allmänna beredningsutskott.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 25.

Upplästes och lades till handlingarna följande till kammaren inkomna protokoll:

Protokoll, hållet vid sammanträde med herr talmannen och herrar vice talmän i riksdagens andra kammare samt de kammarens ledamöter, som blivit utsedda att jämte dem tillsätta kammarens kanslipersonal, den 13 januari 1953.

Sedan kammarens plenum denna dag avslutats, sammanträdde med herr talmannen och herrar vice talmän de ledamöter av kammaren, som blivit utsedda att jämte dem tillsätta kammarens kanslipersonal.

Därvid beslöts till en början, att kanslitjänstemännen vid innevarande riksdag skulle utgöras av en notarie, fyra förste stenografer, fjorton stenografer, en förste kanslist och fem kanslister.

Herrar deputerade antogo till

notarie:

hovrättsarkivarien, jur. kand. Nils G. H. Liliequist;

förste stenografer:

f. d. tullkontrollören Agnar Michal,
f. d. förste byråsekreteraren Erland N. Dahlén,

byråchefen, fil. kand. Hans A. Heimbürger samt

sekreteraren och ombudsmannen, jur. kand. Anders Norrman;

stenografer:

jur. kand. Göte Fahlin,
byråsekreteraren, jur. kand. John W. Löf,

redaktören C. O. Bertil Arborén,
A. Fritiof Klason,
e. o. förste byråsekreteraren, jur. kand. Gustaf A. H. Titz,
hovrättsassessorn, jur. kand. Per G. Bergsten,

fru Signhild Elfner,
Stig A. L. Ekermann,
civilingenjören S. P. Olof Dopping,
pol. mag. Lars A. Nilsson,
Knut Nilson,
tingsnotarien, jur. kand. Brit-Marie Ericsson,

Bengt E. Lundin och
fil. stud. Bertil R. Palmquist;

förste kanslist:

fru Ebba Ihrman; samt

kanslister:

f. d. överkontrollören A. Helmer Gärdin,

e. o. byråsekreteraren, jur. kand. K. Allan Löfgren,

fru Eva Särnmark,

jur. stud. Johnny Sköldvall och
sekreteraren, jur. kand. Sune K. Johansson.

På därom gjord framställning beviljades hovrättsassessorn Per G. Bergsten på grund av offentligt uppdrag ledighet tills vidare, och förordnades jur. stud. Johnny Sköldvall att under tiden uppehålla Bergstens stenografbefattning. Med tillsättande av den återstående kanslisttjänsten och reservstenografbefattningarna skulle anstå till dess stenografprov blivit anställda.

Det skulle åligga de hos kammaren anställda kanslisterna att vid behov tjänstgöra jämväl vid diskussionsprotokollet.

Åt kanslisten Gärdin uppdrogs att föra kammarens diariier.

Här skulle antecknas att på särskild anmodan följande tjänstemän redan ti-

digare inträtt i tjänstgöring hos kammaren, nämligen den 10 innevarande januari Lilliequist såsom notarie, Fahlin och Löf såsom stenografer samt Palmquist såsom kanslist, den 7 januari fru Särnmark såsom kanslist ävensom den 2 januari fru Ihrman såsom förste kanslist och Gärdin såsom kanslist.

Det skulle åligga de antagna tjänstemännen att vid behov och i den mån så ske kunde utföra jämväl annan tjänstgöring hos riksdagen.

År och dag som ovan.

In fidem
Gunnar Britth.

§ 26.

Herr talmannen meddelade, att fröken Wetterström, som vid kammarens sammanträde den 10 januari med läkarintyg styrkt sig tills vidare vara hindrad att delta i riksdagsgöromålen, under gårdagen intagit sin plats i kammaren.

§ 27.

Anmäldes, att följande Kungl. Maj:ts propositioner tillställts kammaren, nämligen

nr 3, med förslag till lag angående ändring i lagen den 11 juni 1915 (nr 219) om avbetalningsköp, m. m.;

nr 11, med förslag till lag om ändrad lydelse av av 7 kap. 24 § vattenlagen;

nr 12, med förslag till förordning angående ändrad lydelse av 1 § förordningen den 11 juni 1937 (nr 339) om mödrahjälp;

nr 13, med förslag till förordning om fortsatt tillämpning av förordningen den 11 maj 1951 (nr 230) med provisoriska bestämmelser om särskilda investeringsfonder för ersättande av förloerade inventarier och lagertillgångar;

nr 14, med förslag till lag om ändring i bidragsförskottslagen den 11 juni 1943 (nr 382), m. m.;

nr 15, med förslag till lag om höjning av folkpensioner m. m.;

nr 16, med förslag till förordning om

ändring i folkbokföringsförordningen den 28 juni 1946 (nr 469);

nr 17, med förslag till lag angående ändrad lydelse av 19 § lagen den 30 juni 1943 (nr 436) om vägnämnder och länsvägnämnder; och

nr 18, med förslag till förordning om fortsatt giltighet av förordningen den 12 maj 1950 (nr 164) angående rätt för Konungen att förordna om uttagande av antidumping- och utjämningsstullar.

Dessa propositioner bordlades.

§ 28.

Till bordläggning anmäldes riksdagens revisorers berättelse över den år 1952 av dem verkställda granskningen angående statsverket samt riksdagens år 1952 församlade revisorers berättelse angående riksbanken.

§ 29.

Anmäldes, att till herr talmannen under sammanträdet avlämnats följande motioner, nämligen:

nr 10, av herrar *Senander* och *Hayberg* i Stockholm, angående uppsägning av Sveriges medlemskap i Unesco;

nr 11, av herr *Ericsson* i Näs m. fl., om beredande av ökat utrymme åt personal inom det proportionella vals-systemets ram;

nr 12, av herr *Gustafson* i Dädesjö m. fl., om skyndsamt utredning rörande ombyggnad av bandelen Norraryd—Kvarnamåla till normalspår;

nr 13, av herrar *Nyberg* och *Andersson* i Ronneby, om ökad pension åt överstelöjtnanten H. G. Hainer;

nr 14, av herr *Nyberg*, om uppflyttning i högre lönegrad av vissa befattningshavare vid Karlskrona kustartilleriregementes kassaförvaltning;

nr 15, av herr *Netzén* m. fl., om inrättande av en professor i ekonomisk historia vid universitetet i Lund;

nr 16, av herr *Hjalmarson* m. fl., om upphävande av lagen om investeringskonto för skog, m. m.;

nr 17, av herr *Hjalmarson* m. fl., om avskaffande av kvarlåtenskapsskatten;

nr 18, av herr *Lundberg*, om avskaffande av investeringsavgiften;

nr 19, av herr *Hansson* i Skegrie, angående spärrning av rätten till in-teckning i fastighet, som är föremål för byggnation med kommunal borgen;

nr 20, av herr *Ericsson* i Näs m. fl., om viss utvidgning av den sociala ar-rendelagstiftningen m. m.;

nr 21, av herrarna *Johansson* i Stock-holm och *Holmberg*, om ändring av be-stämmelserna om ersättning åt oskyl-digt häktade eller dömda m. fl.;

nr 22, av herr *Hansson* i Skegrie m. fl., om åtgärder för främjande av upplagring av drivmedel för traktorer hos jordbrukare;

nr 23, av herr *Gustafsson* i Borås m. fl., om rätt för vissa elever vid lan-dets läroanstalter att åtnjuta rabatt å statens järnvägars busslinjer; och

nr 24, av herr *Lindberg*, angående ef-

fektivisering av förberedelserna till ar-beten för motverkande av arbetslöshet.

Dessa motioner bordlades.

§ 30.

På förslag av herr talmannen beslöt kammaren, att Kungl. Maj:ts propositioner nr 1, angående statsverkets till-stånd och behov under budgetåret 1953/54, och nr 2, angående utgifter å till-läggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53, skulle uppföras sist å före-dragningslistan för kammarens näst-kommande sammanträde.

§ 31.

Justerades protokollsutdrag.

Kammarens ledamöter åtskildes här-efter kl. 11.20 fm.

In fidem
Gunnar Britth.

Fredagen den 16 januari.

Kl. 11 fm.

§ 1.

Justerades protokollet för den 10 in-nevarande januari.

§ 2.

I enlighet med kammarens därom den 12 innevarande januari fattade be-slut skulle nu val verkställas av supple-anter i de ständiga utskotten och kam-marens allmänna beredningsutskott; och företogs först val av suppleanter i utrikesutskottet.

Därvid lämnades på begäran ordet till

Herr **FÖRSTE VICE TALMANNEN**, som anförde: Herr talman! För vart och ett av de val som skall företagas vid detta plenum ber jag att få avlämna en gemensam lista, vilken godkännts av

de av kammaren valda ledamöterna i talmanskonferensen. Varje lista upptar namn å så många personer, som det ifrågavarande valet avser.

Den av herr förste vice talmannen för val av suppleanter i utrikesutskot-tet avlämnade listan upptog under par-tibeteckningen »Gemensam lista» följande namn:

Hallén
Kristensson i Osby
Wallentheim
Andersson i Malmö
Skoglund i Doverstorp
von Friesen
Edberg
Jonsson i Skedsbygd.

Sedan herr talmannen för kammaren uppläst denna lista, blev den av kam-maren godkänd, och förklarades de per-

soner, vilkas namn upptagits å listan, utsedda till suppleanter i utrikesutskottet.

Riksdagens kanslideputerade skulle genom utdrag av protokollet underrättas om detta val samt anmodas låta uppsätta och till kammaren ingiva förslag till skrivelse till Konungen med anmälan om samma val.

§ 3.

Anställdes val av suppleanter i konstitutionsutskottet.

Herr förste vice talmannen avlämnade en lista, som under partibeteckningen »Gemensam lista» upptog följande namn:

Larsson i Julita
 Nordkvist i Kalmar
 Gustafsson i Bogla
 Svedberg, fru
 Nilsson i Góingegården
 Hammar
 Edberg
 Larsson i Luttra
 Bark
 Hamrin
 Wallin, fru
 Adamsson
 Wetterström, fröken
 Rimås
 Andersson i Brämhult
 Andersson i Linköping
 Olsson, fröken
 Dahlén.

Sedan herr talmannen för kammaren uppläst denna lista, blev den av kammaren godkänd, och förklarades de personer, vilkas namn upptagits å listan, utsedda till suppleanter i konstitutionsutskottet.

§ 4.

Verkställdes val av suppleanter i statsutskottet.

Herr förste vice talmannen avlämnade en lista, som under partibeteckningen »Gemensam lista» upptog följande namn:

Hall
 Widén

Åkerström
 Hoppe
 Kyling
 Wedén
 Petterson i Degerfors
 Onsjö
 Thapper
 Nihlfors
 Jansson i Kalix
 Persson i Växjö
 Birke
 Gustafsson i Skellefteå
 Hansson i Skegrie
 Ericsson i Lulcå, fru
 Svensson i Alingsås
 Löfroth
 Gustafsson i Stockholm
 Hjalmarson
 Karlsson i Olofström
 Vinge, fröken
 Blidfors
 Svensson i Stenkyrka
 Almgren
 Ager, fröken.

Sedan herr talmannen för kammaren uppläst denna lista, blev den av kammaren godkänd, och förklarades de personer, vilkas namn upptagits å listan, utsedda till suppleanter i statsutskottet.

§ 5.

Anställdes val av suppleanter i bevillningsutskottet.

Herr förste vice talmannen avlämnade en lista, som under partibeteckningen »Gemensam lista» upptog följande namn:

Allard
 Strandh
 Kärrlander
 Wiklund
 Edström
 Åqvist
 Henriksson
 Vigelsbo
 Eriksson i Stockholm, fru
 Christenson i Malmö
 Engkvist
 Persson i Appuna
 Nilsson i Svalöv
 Anderson i Sundsvall

Jansson i Aspeboda
 Asp
 Andreasson
 Gustafson i Göteborg.

Sedan herr talmannen för kammaren uppläst denna lista, blev den av kammaren godkänd, och förklarades de personer, vilkas namn upptagits å listan, utsedda till suppleanter i bevillningsutskottet.

§ 6.

Anställdes val av suppleanter i bankoutskottet.

Herr förste vice talmannen avlämnade en lista, som under partibeteckningen »Gemensam lista» upptog följande namn:

Johansson i Kalmar
 Åqvist
 Malmborg i Stockholm
 Andersson i Ronneby
 Magnusson
 Carlsson i Tibro
 Sehlstedt
 Jönsson i Rossbol
 Andersson i Alfredshem
 Löfgren
 Severin i Gävle
 Mellqvist
 Nordqvist i Karlskoga
 Boija
 Hansson i Önnarp
 Skoglund i Umeå.

Sedan herr talmannen för kammaren uppläst denna lista, blev den av kammaren godkänd, och förklarades de personer, vilkas namn upptagits å listan, utsedda till suppleanter i bankoutskottet.

§ 7.

Verkställdes val av suppleanter i första lagutskottet.

Herr förste vice talmannen avlämnade en lista, som under partibeteckningen »Gemensam lista» upptog följande namn:

Hedqvist
 Liljedahl, fröken

Johansson i Skövde, fru
 Östrand
 Östlund
 Norrby
 Ekström
 Larsson i Luttra
 Jacobsson i Sala
 Larsson i Stockholm
 Löfqvist, fru
 Eriksson i Stockholm, fru
 Fröding
 Helén
 Andersson i Björkäng
 Lundqvist.

Sedan herr talmannen för kammaren uppläst denna lista, blev den av kammaren godkänd, och förklarades de personer, vilkas namn upptagits å listan, utsedda till suppleanter i första lagutskottet.

§ 8.

Anställdes val av suppleanter i andra lagsutskottet.

Herr förste vice talmannen avlämnade en lista, som under partibeteckningen »Gemensam lista» upptog följande namn:

Andersson i Alfredshem
 Höjer, fröken
 Odhe
 Svensson i Göteborg
 Ewerlöf, fru
 Sjöstrand, fru
 Bengtsson i Varberg
 Ericsson i Näs
 Sandell, fröken
 Rimmerfors
 Johansson i Södertälje
 Fredriksson
 Cassel
 Königson
 Larsson i Hedenäset
 Eriksson i Ängelholm.

Sedan herr talmannen för kammaren uppläst denna lista, blev den av kammaren godkänd, och förklarades de personer, vilkas namn upptagits å listan, utsedda till suppleanter i andra lagutskottet.

§ 9.

Verkställdes val av suppleanter i tredje lagutskottet.

Herr förste vice talmannen avlämnade en lista, som under partibeteckningen »Gemensam lista» upptog följande namn:

Jansson i Hällefors
 Utbult
 Torbrink, fru
 Persson i Appuna
 Boman, fru
 Nestrup
 Andersson i Ryggestad
 Hansson i Skegrie
 Bengtsson i Halmstad
 Carlsson i Stockholm
 Lindström
 Persson i Tandö
 Munktell
 Kilsmo
 Jansson i Benestad
 Nilsson i Östersund.

Sedan herr talmannen för kammaren uppläst denna lista, blev den av kammaren godkänd, och förklarades de personer, vilkas namn upptagits å listan, utsedda till suppleanter i tredje lagutskottet.

§ 10.

Anställdes val av suppleanter i jordbruksutskottet.

Herr förste vice talmannen avlämnade en lista, som under partibeteckningen »Gemensam lista» upptog följande namn:

Ekdahl
 Svensson i Ljungskile
 Larsson i Julita
 Netzén
 Agerberg
 Utbult
 Lindström
 Svensson i Vä
 Andersson i Essvik
 Mårtensson i Smedstorp
 Lindskog, fru
 Arweson
 Eliasson

Widén
 Adolfsson
 Jönsson i Gärd's Köpinge
 Johansson i Västervik
 Stenberg.

Sedan herr talmannen uppläst denna lista, blev den av kammaren godkänd, och förklarades de personer, vilkas namn upptagits å listan, utsedda till suppleanter i jordbruksutskottet.

§ 11.

Verkställdes val av suppleanter i allmänna beredningsutskottet.

Herr förste vice talmannen avlämnade en lista, som under partibeteckningen »Gemensam lista» upptog följande namn:

Andersson i Ronneby
 Löfroth
 Östrand
 Bengtsson i Halmstad
 Karlsson, fröken
 Anderson i Sundsvall
 Andersson i Linköping
 Hansson i Önnarp
 Svensson i Göteborg
 Johansson i Lugnvik
 Ekström
 Andersson i Essvik
 Svensson i Krokstorp
 Nelander
 Ericsson i Näs
 Wiklund
 Andersson i Ryggestad
 Andrén, fru
 Wallin, fru
 Nilsson i Göingegården
 Jacobsson i Sala
 Boija
 Adamsson
 Jansson i Benestad
 Arweson
 Stenberg.

Sedan herr talmannen för kammaren uppläst denna lista, blev den av kammaren godkänd, och förklarades de personer, vilkas namn upptagits å listan, utsedda till suppleanter i allmänna beredningsutskottet.

§ 12.

Justerades protokollsutdrag angående de i §§ 2—11 här ovan omnämnda valen.

§ 13.

Föredrogos var efter annan följande Kungl. Maj:ts å kammarens bord vilande propositioner; och hänvisades därvid

till behandling av lagutskott propositionerna:

nr 3, med förslag till lag angående ändring i lagen den 11 juni 1915 (nr 219) om avbetalningsköp, m. m.;

nr 11, med förslag till lag om ändrad lydelse av 7 kap. 24 § vattenlagen; och nr 12, med förslag till förordning angående ändrad lydelse av 1 § förordningen den 11 juni 1937 (nr 339) om mödrahjälp;

till bevillningsutskottet propositionen nr 13, med förslag till förordning om fortsatt tillämpning av förordningen den 11 maj 1951 (nr 230) med provisoriska bestämmelser om särskilda investeringsfonder för ersättande av förlore inventarier och lagertillgångar;

till behandling av lagutskott propositionerna:

nr 14, med förslag till lag om ändring i bidragsförskottslagen den 11 juni 1943 (nr 382), m. m.;

nr 15, med förslag till lag om höjning av folkpensioner m. m.;

nr 16, med förslag till förordning om ändring i folkbokföringsförordningen den 28 juni 1946 (nr 469); och

nr 17, med förslag till lag angående ändrad lydelse av 19 § lagen den 30 juni 1943 (nr 436) om vägnämnder och länsvägnämnder; samt

till bevillningsutskottet propositionen nr 18, med förslag till förordning om fortsatt giltighet av förordningen den 12 maj 1950 (nr 164) angående rätt för Konungen att förordna om uttagande av antidumping- och utjämningsstullar.

§ 14.

Föredrogos var för sig följande på bordet liggande motioner; och hänvisades därvid

till utrikesutskottet motionen nr 10, av herrar *Senander* och *Hagberg* i Stockholm;

till konstitutionsutskottet motionen nr 11 av herr *Ericsson* i Näs m. fl.;

till statsutskottet motionerna: nr 12 av herr *Gustafson* i Dädesjö m. fl.;

nr 13 av herrar *Nyberg* och *Andersson* i Ronneby;

nr 14 av herr *Nyberg*; och

nr 15 av herr *Netzén* m. fl.;

till bevillningsutskottet motionerna: nr 16 och 17 av herr *Hjalmarson* m. fl.; samt

nr 18 av herr *Lundberg*;

till behandling av lagutskott motionerna:

nr 19 av herr *Hansson* i Skegrie;

nr 20 av herr *Ericsson* i Näs m. fl.; och

nr 21 av herrar *Johansson* i Stockholm och *Holmberg*;

till jordbruksutskottet motionen nr 22 av herr *Hansson* i Skegrie m. fl.; samt

till andra kammarens allmänna beredningsutskott motionen nr 23 av herr *Gustafsson* i Borås m. fl.

Vid härefter skedd föredragning av motionen nr 24 av herr *Lindberg*, angående effektivisering av förberedelserna till arbeten för motverkande av arbetslöshet lämnades på begäran ordet till

Herr LINDBERG (s), som anförde: Herr talman! Jag anhåller att motionen nr 24 måtte få uppdelas i två motioner, den ena likalydande med den ursprungliga motionen, endast med den ändringen att klämman erhåller följande lydelse: »att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville hemställa om en skyndsam och allsidig utredning rörande frågan om effektivisering av förberedelserna till

Interpellation ang. vissa missförhållanden i fråga om hyresreglering i kommunala hyreshus, m. m.

arbeten för motverkande av arbetslöshet samt att de förslag, vartill utredningen kan komma, förelägges riksdagen så snart ske kan», samt den andra med följande lydelse: »Under hänvisning till motiveringen i min motion, nr 24, angående effektivisering av förberedelserna till arbeten för motverkande av arbetslöshet tillåter jag mig hemställa, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville hemställa om en skyndsamt och allsidig utredning rörande inrättande av ett arbetsmarknadsdepartement.»

Kammaren biföll denna hemställan och uppdelade i enlighet härmed motionen i tvenne, nr 24, angående effektivisering av förberedelserna till arbeten för motverkande av arbetslöshet och nr 25, om inrättande av ett arbetsmarknadsdepartement. Motionerna hänvisades, den förre till statsutskottet och den senare till konstitutionsutskottet.

§ 15.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet riksdagens revisorers berättelse över den år 1952 av dem verkställda granskningen angående statsverket.

§ 16.

Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet riksdagens år 1952 församlade revisorers berättelse angående riksbanken.

§ 17.

Föredrogs den av herr *Gustafsson* i Borås vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till herr statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet angående utformningen av bestämmelserna om Radiotjänsts programverksamhet såvitt an-

går publicering av namn i vissa fall, m. m.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 18.

Föredrogs den av herr *Svensson* i Stenkyrka vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till herr statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet angående tillstånd att använda myxomatos för bekämpande av vildkaninstammen på Gotland.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 19.

Interpellation ang. vissa missförhållanden i fråga om hyresreglering i kommunala hyreshus, m. m.

Herr talmannen lämnade på begäran ordet till

Herr **WEDÉN** (fp), som yttrade: Herr talman! I sina direktiv till hyresregleringskommittén uttalade chefen för justitiedepartementet bl. a. följande:

»Vad först angår kontrollen av hyresprissättningen, har det alltifrån början av regleringens tillvaro varit ett besvärligt problem att på ett praktiskt sätt ordna förfarandet för att bestämma hyror i nybyggda hus. Det kan knappast sägas, att detta problem blivit löst på ett tillfredsställande sätt. Förfarandet är tungrott och dyrbart för det allmänna men likväl icke sådant, att det alltid ger ett övertygande resultat. I de fall, där statliga lån utgå för en byggnad, förekommer en dubblering av förfarandet hos de lånebeviljande och de hyresreglerande myndigheterna, som om möjligt borde undvikas.»

Den praxis som utbildats beträffande de i detta avsnitt av direktiven berörda förhållandena synes innebära att hyresnämndernas enda funktion är att på

Interpellation ang. vissa missförhållanden i fråga om hyresreglering i kommunala hyreshus, m. m.

olika lägenheter inom ett avslutat bostadsbyggnadsföretag fördela den maximihyra som bostadsstyrelsen fastställt för samma företag i dess helhet. De av statsrådet i nyss återopade direktiv berörda förhållandena har emellertid även andra betydande nackdelar än den att de i viss mån medför ett dyrbart och tungrovt dubbelarbete.

Såsom jag haft tillfälle att något närmare utveckla i ett till 1951 års bostadsutrednings nyligen framlagda betänkande fogat särskilt yttrande, innebär de nuvarande förhållandena även att medborgarna i hyresavseende icke blir behandlade efter enhetliga principer vare sig de är hyresgäster eller fastighetsägare. Detta är i hög grad betänkligt.

Min avsikt är givetvis icke att i detta sammanhang resa frågan om den ena eller andra hyrans eller hyresnivåns skälighet eller frågan om hyresregleringen i stort. Rent principiellt vill jag endast framhålla, att det synes nödvändigt att hyresregleringen bibehållas inom av den berörda områden så länge inom dem icke uppstått en lägenhetsreserv tillräcklig att medföra en normal balans mellan tillgång och efterfrågan på bostäder vid bibehållen bostadspolitisk målsättning. Det är emellertid också nödvändigt att den hyresreglerande lagstiftningen berör alla kategorier av hyresgäster och fastighetsägare på ett likvärdigt sätt. En grupp av hyresgäster bör således icke lämnas ett mindre skydd än andra grupper och följaktligen icke heller en grupp av fastighetsägare gynnas mer än andra.

För närvarande synes förhållandet vara det, att bostadsbyggnadsföretag av relativt måttlig storleksordning ofta behandlas på ett annat sätt än sådana företag av särskilt omfattande storleksordning. Inom den förra gruppen kan bostadsstyrelsens s. k. slutliga beslut fattas relativt snabbt och hyrorna därmed definitivt fastställas, varefter bostadsstyrelsens befattning med hyrorna upp-

hör och ifrågavarande hus ingår under hyresrådets kompetensområde. Inom den senare gruppen, huvudsakligen omfattande stora kommunala företag med s. k. etappbebyggelse, kan det däremot dröja flera år efter det inflyttning i lägenheterna skett, innan bostadsstyrelsen kan fatta ett slutligt beslut. På grund av de under senaste år kraftigt stegrade driftkostnaderna har resultatet härav blivit — och kommer under den närmaste framtiden, såvida icke särskilda åtgärder vidtages, i ökad omfattning att bli — att i de större kommunala bostadsbyggena icke obetydligt högre hyror kan komma att bli gällande än i samtidigt uppförda och för hyresgäster upplåtna andra hus.

Konsekvensen härav blir att kommunerna som fastighetsägare gynnas i jämförelse med andra fastighetsägare därigenom att de får ta ut — i varje fall tills vidare — högre hyror än dessa. Samtidigt missgynnas hyresgästerna i kommunala hus i jämförelse med hyresgäster i andra hus.

Detta förhållande strider uppenbart mot principen om likhet inför lagen. Ehuru av direktiven till hyresregleringskommittén kan utläsas, att dessa förhållanden av kommittén torde komma att behandlas, anhåller jag därför om andra kammarens tillåtelse att till herr statsrådet och chefen för justitiedepartementet få framställa följande frågor:

1. Anser herr statsrådet det angeläget att hyresregleringskommittén med största möjliga skyndsamhet framlägger förslag ägnade att avlägsna missförhållandet att de hyresreglerande åtgärderna kan medföra högre hyror i kommunala hyreshus, eller eventuellt övriga sådana där bostadsstyrelsens slutliga beslut fördröjts, än i andra samtidigt uppförda hus?

2. Under förutsättning att utarbetandet av sådana förslag kan komma att taga viss tid i anspråk, vilka provisoriska utvägar är herr statsrådet beredd

Interpellation ang. avskaffande av investeringsavgiften.

överbäga för att undvika, att olika grupper av fastighetsägare och hyresgäster av de hyresreglerande myndigheterna behandlas efter olika principer?

Denna anhållan bordlades.

§ 20.

Interpellation ang. avskaffande av investeringsavgiften.

Ordet lämnades på begäran till

Herr UTBULT (fp), som anförde: Herr talman! Genom investeringsavgiftens införande har fisket och den mindre sjöfarten kommit i ett starkt försämrat läge i fråga om såväl nybeställningar som större ombyggen och moderniseringar. Inom den mindre sjöfarten hade flera nybeställningar gjorts innan investeringsavgiften tillkom. Genom avgiften uppstod en så stor ökning i priset på beställningarna, att hela nybygget i vissa fall äventyrades. Förutsättningen för den svenska mindre sjöfartens existens har ju legat i möjligheten att erhalla större och bättre tonnage för att därigenom kunna klara sig i konkurrensen mot utländsk mindre sjöfart. I detta hänseende blev investeringsavgiftens tillkomst en stor besvikelse för den mindre svenska sjöfarten.

Vad fisket beträffar har tillkomsten av större moderna fiskebåtar av vissa orsaker icke kunnat ske i den utsträckning, som hade varit önskvärd med hänsyn till den fiskeritekniska utvecklingen. En av orsakerna till att nybyggandet av fiskebåtar har stagnerat under de sista åren är den genom inflationen inträdda höga kostnadsstegringen, vilken har gjort, att kostnaderna för en modern fiskebåt stigit till en höjd som för bara några år sedan ansågs som oöverkomlig.

Genom investeringsavgiftens tillkomst förvärrades situationen. Priset på en nybeställning av en fiskebåt höjdes härigenom med 30 000 till 40 000 kronor. Detta har medfört, att nybeställningarna

praktiskt taget har helt avstannat och att nybeställda båtar avbeställts. Under år 1952 har det för västkustfiskets del funnits endast en fiskebåt under nybyggnad.

De småbåtsvarv som sysslar med fiskebåtsbyggen och vilka uppgår till ett 25-tal, har genom stagnationen kommit i ett synnerligen prekärt läge. De står inför en överhängande risk att nödgas nedlägga eller inskränka sin verksamhet, med följd att arbetsstyrkan måste avskedas eller minskas.

Med framhållande av att leveranstiden för nybyggda fartyg är ganska lång, i vissa fall ett år och däröver, och med hänvisning till ovan anförda synpunkter ber jag om kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för finansdepartementet få framställa följande frågor:

1. Kommer herr statsrådet att föreslå riksdagen investeringsavgiftens avskaffande redan innevarande år, t. ex. från den 1 januari eller 1 juli?

2. Vill herr statsrådet lämna ett klart besked om att statsrådet *icke* kommer att föreslå investeringsavgift för år 1954?

Denna anhållan bordlades.

§ 21.

Anmälades, att följande Kungl. Maj:ts propositioner tillställts kammaren, nämligen

nr 19, angående bestridande av vissa haverikostnader;

nr 21, med förslag till förordning om ändring i familjebidragsförordningen den 29 mars 1946 (nr 99); och

nr 22, angående fortsatt disposition av vissa äldre reservationsanslag.

Dessa propositioner bordlades.

§ 22.

Anmälades, att till herr talmannen under sammanträdet avlämnats följande motioner:

nr 26, av fru *Eriksson* i Stockholm *m. fl.*, om förhöjt anslag till Hemmens forskningsinstitut;

nr 27, av herr *Christenson* i Malmö, om gratifikation åt filosofie studeranden J. A. Lodin;

nr 28, av herr *Ohlin m. fl.*, om upphävande av förordningen om särskild avgift vid vissa investeringar (investeringsavgift);

nr 29, av herr *Lindberg*, angående förbättring av pensioner från företag eller från stiftelser, tillkomna för att förvalta pensionsfonder åt enskilda och bolag;

nr 30, av herr *Östlund*, om viss ändring av 17 kap. 9 § handelsbalken;

nr 31, av herr *Larsson* i Hedenäset

m. fl., om inrättande av en skogsskola i Älvsbyn;

nr 32, av herr *Mårtensson* i Uddevalla *m. fl.*, om förhöjt anslag till Säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg; och

nr 33, av herr *Utbult m. fl.*, om förhöjt anslag till Säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg.

Dessa motioner bordlades.

§ 23.

Justerades protokollsutdrag.

Kammarens ledamöter åtskildes här-
efter kl. 11.20 fm.

In fidem
Gunnar Britth.